

PRVIH 20 LET

Združenje za ekološko kmetovanje Dolenjske, Posavja in Bele Krajine

Izdalo
Združenje za ekološko kmetovanje
Dolenjske, Posavja in Bele krajine

Napisala in uredila
Marija Marinček

Lektoriral
Gorazd Marinček

Oblikovanje
Meta Gabrijel

Tisk
Tiskarna Alfagraf

Število izvodov
300

Novo mesto, januar 2020

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

061.2:631.147(497.4Novo mesto)"1999/2019"

ZDRUŽENJE za ekološko kmetovanje Dolenjske, Posavja
in Bele krajine (Novo mesto)

Združenje za ekološko kmetovanje Dolenjske, Posavja
in Bele krajine : prvih 20 let / [napisala Marija Marinček].
- Novo mesto : Združenje za ekološko kmetovanje dolen-
jske, Posavja in Bele krajine, 2020

ISBN 978-961-290-761-7
1. Gl. stv. nasl. 2. Marinček, Marija
COBISS.SI-ID 303663872

PRVIH 20 LET

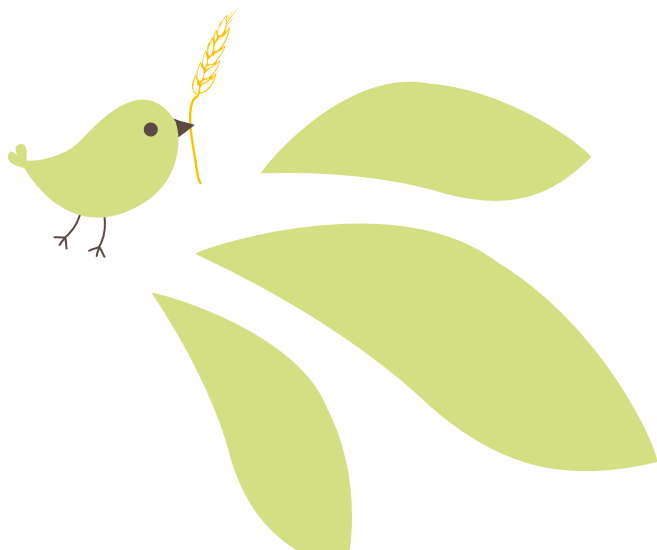

*Novo mesto,
januar 2020*

VSEBINA

- 2** Pozdravni nagovor
predsednice Združenja ZEK DPBK
- 5** Prvi koraki na Dolenjskem,
v Posavju in v Beli Krajini
- 60** Članstvo Združenja ZEK DPBK
- 61** Fotoutrinki

Pozdravni nagovor predsednice Združenja ZEK DPBK

Ekološko kmetijstvo smo v Sloveniji začeli razvijati pred dobrimi dvajsetimi leti. Za nekatere nič novega, za druge zanimiva kmetijska panoga, ki zahteva mnogo strokovnega znanja s področja kmetijstva in okolja.

Ekološko kmetijstvo rešuje probleme sodobnega časa, ko je okolje preobremenjeno z odpadki, strupi, umetnimi gnojili, in so rodovitne površine izčrpane zaradi pretiranega pohlepa po čim večjem pridelku ne glede na kakovost in ravnovesje v okolju in naravi.

V 70 letih prejšnjega stoletja je politika kmetu narekovala čim večji pridelek ne glede na posledice. Danes pa se dnevno srečujemo s podnebnimi spremembami, posledicami nespametnega ravnanja, ki so ga v kmetijstvu narekovali kratkovidni strokovnjaki s takratnim »spoštovanjem« okolja in narave. Ni bil kmet tisti, ki je za vsako ceno hotel pridelati več, v to so ga prisilile okoliščine, nevednost in ubogljivost. Pospeševalna služba, ki se je pozneje preimenovala v javno kmetijsko svetovalno službo, je kmeta obremenjevala z napotki, ki niso bili v prid našemu okolju, še manj pa ljudem. Kmetu je svetovala uporabo umetnih gnojil, pesticidov, herbicidov in drugih snovi, ki naj bi zatirale razne bolezni in škodljivce, da bo pridelka čim več.

K sreči so se nekateri kmetje začeli zavedati posledic takega brezumja. Zavestno so se uprli takemu načinu kmetovanja in pričeli z razumnim in spoštljivim ravnanjem z naravo, ki mu daje vsakdani kruh. Tako so se začeli v Sloveniji zbirati kmetje, ki jim je bilo mar, kakšno hrano bodo zaužili in v kakšnem okolju bodo živeli. Združevali so se v skupine ekološko mislečih, ki so prerasle v društva – združenja.

Tako smo se tudi v Jugovzhodni Sloveniji ekološki kmetije povezali v Združenje za ekološko kmetovanje Dolenjske, Posavja in Bele krajine z željo, da obrnemo trend kvantitativnega kmetovanja v kvalitetno kmetovanje. Za ekološko kmetovanje je namreč značilno »manj je več«.

Vendar po 20 letih ekološkega kmetovanja s stanjem v Sloveniji nismo zadovoljni. Pomanjkanje znanj in zapiranje oči pred napredkom ekološkega kmetovanja v razvitejših državah je največja ovira za hitrejši razvoj. Težko se je sprijazniti z dejstvom, da nas ima politika za »posebneže« v negativnem pomenu za napredek v kmetijstvu. Pravzaprav smo res izstopajoči »posebneži«, saj s svojim ravnanjem varujemo okolje in pridelujemo zdravo hrano, ohranjamo avtohtone sorte semen in pasme živali, ki so od nekdaj prilagojene našim podnebnim in geografskim razmeram.

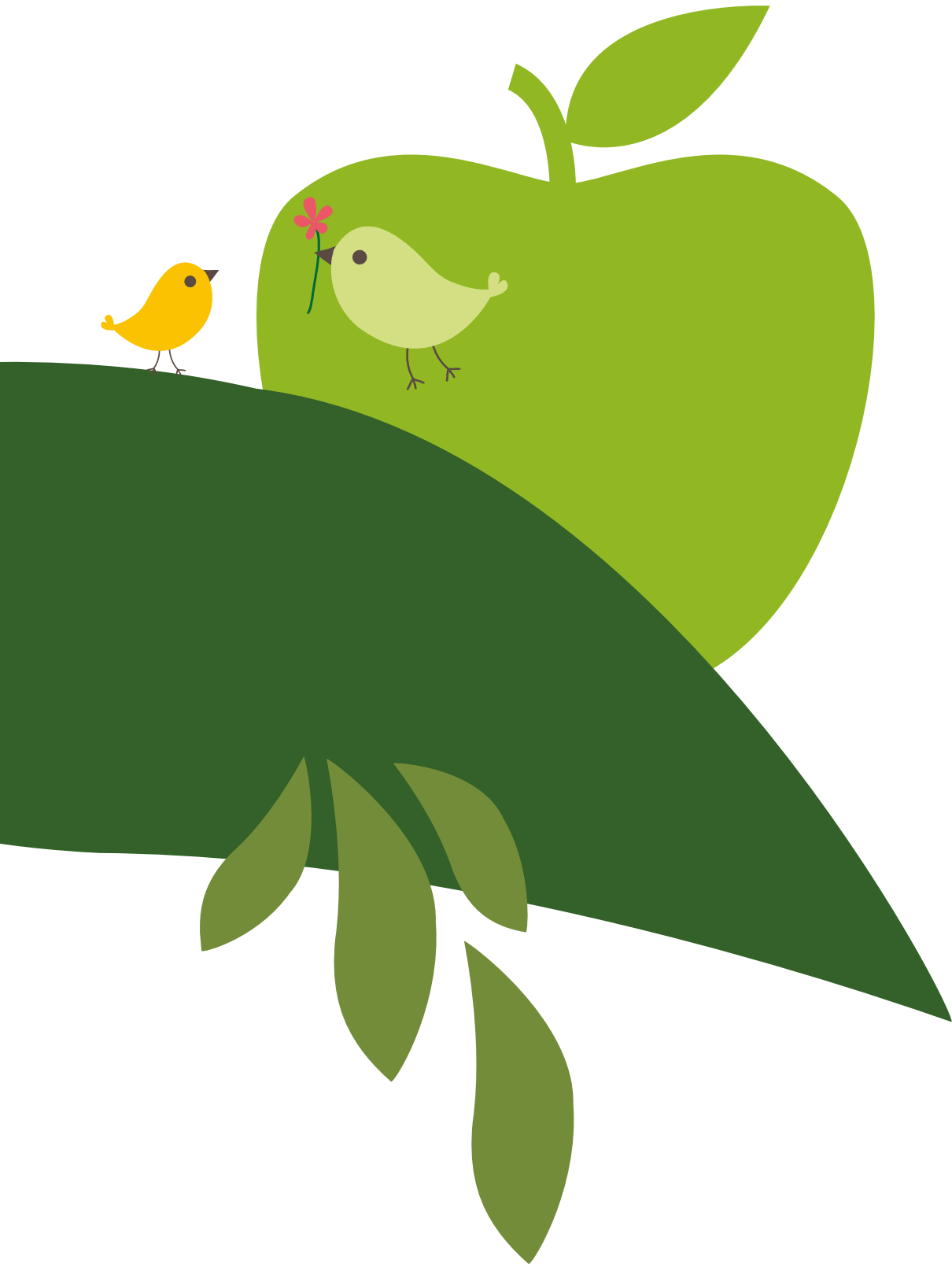
V boju proti podnebnim spremembam je vsak najmanjši korak vsakega državljana zelo pomemben. Ko bodo ljudje in zlasti odločevalci ponotranjili dejstvo, da si sami »žagamo vejo«, na kateri živimo, bodo začeli ravnati z naravo in okoljem spoštljivo in predvsem neškodljivo. Dokler pa si bosta kapital in država zavestno zatiskala oči, da podnebne spremembe še niso tako hude, bomo doživljali vse več uničujočih posledic.

V današnjih časih potrebujemo razvojno pospeševalno službo, ki bo kmeta s prenosom dobrih praks in znanstvenih dognanj spodbujala k sonaravnemu, ekološkemu kmetovanju, varovanju zdravja ljudi, okolja in spodbujala biotsko raznovrstnost.

Zato upravičeno pričakujemo, da bo politika nemudoma začela s sprejemanjem in izvajanjem ukrepov, ki bodo upočasnili podnebne spremembe.

Spoštovani člani Združenja ZEK DPBK, zahvaljujem se vam za vaš prispevek pri varovanju okolja in za sodelovanje v Združenju. Z več povezovanja in medsebojnega sodelovanja bomo lažje kos podnebnim spremembam. Naj vas zavest, da dobro delate za okolje, ljudi in tudi za sebe, spremlja še naprej pri ustvarjanju zgledov, ki jim bodo naši zanamci sledili.

Marija Marinček

PRVI KORAKI NA DOLENJSKEM, V POSAVJU IN V BELI KRAJINI

V letu 1998 se je v Sloveniji začelo razvijati organizirano ekološko kmetovanje na pobudo ga. Martine Bavec, ki je izvirne ideje ekološkega kmetovanja uspešno prenesla iz Avstrije v Slovenijo tudi v praksi.

Po Sloveniji so prve kontrole na ekoloških kmetijah opravljali avstrijski kontrolorji. V tem času se je 17 strokovnjakov usposabljal v Avstriji, ki so naslednje leto že opravljali kontrole na 44 ekoloških kmetijah. Za kmete, ki so se odločili za ekološko kmetovanje so bili organizirani tridnevni - 20 urni uvodni seminarji.

V Sloveniji so se ekološki kmetje povezovali v društva. Kot prvo društvo, v katerega so se združili ekološki kmetje z vseh koncev Slovenije, je bilo Združenje ekoloških kmetov Slovenije, ki je nastalo 1998. Leto pozneje so bila ustanovljena še Združenje za ekološko kmetovanje SV Slovenije, Združenje ekoloških kmetov Obala, Združenje ekoloških kmetov »Zdravo življenje« Lukovica, Združenje ekoloških kmetov Gorenjske, Severne Primorske, Združenje ekoloških pridelovalcev in predelovalcev Deteljica, Združenje ekoloških kmetov osrednje Slovenije, ki so se povezali v Zvezo združenj ekoloških kmetov Slovenije.

Val zanimanja za ekološko kmetovanje je s krajšim zamikom dosegel tudi Dolenjsko, Posavje in Belo krajino. Tako smo se na povabilo Kmetijsko svetovalne službe Slovenije, Kmetijskega zavoda Ljubljana, Oddelek Novo mesto prvič srečali 13.7.1999. Oblikoval se je iniciativni odbor za ustanavljanje društva ekoloških kmetij jugovzhodnega dela Slovenije. Začele so se priprave na ustanovni zbor Združenja in na drugem sestanku iniciativnega odbora 15.10.1999 smo izvolili predsednika iniciativnega odbora g. Mirkota Trampuša. Člani iniciativnega odbora so bili Sonja Kastelic, Sonja Budna, Matej Plahuta, Marica Ivanušič, Cvetka Barborič, Marija Marinček, Jože Maljevič, Janez Gačnik in Mateja Strgulec. Predlagali smo, da se društvo imenuje Združenje za ekološko kmetovanje Dolenjske, Posavja in Bele krajine. Pripravili smo osnutek pravil in določili datum ustanovnega občnega zbora.

V SKLOPU UVODNEGA SEMINARJA ZA EKOLOŠKO KMETOVANJE, KI GA JE ORGANIZIRAL KMETIJSKI ZAVOD IZ NOVEGA MESTA, SMO V SREDO, 8. DECEMBRA 1999 IZPELJALI USTANOVNI OBČNI ZBOR, KATEREGA SE JE UDELEŽILO 57 KMETOVALCEV. VSE PRISOTNE JE POZDRAVIL TAKRATNI PRVI PREDSEDNIK ZVEZE ZDRUŽENJ EKOLOŠKIH KMETOV SLOVENIJE G. JANEZ TURINEK IN NAS POVABIL K VČLANITVI V ZVEZO.

Soglasno so bila sprejeta Pravila Združenja, v katerih so zapisane osnovne naloge:

1. Razvija ekološko kmetovanje na svojem območju in povezuje kmete v organizirano združenje fizičnih oseb, ki so združeni zaradi pridobivanja strokovnega znanja, tržnih, finančnih, organizacijskih in drugih možnosti, ki jih članstvo omogoča.
2. Oskrbuje porabnike s kakovostnimi živili pristne naravne prehranske vrednosti.
3. S svojimi aktivnostmi prispeva k zagotavljanju trajnega varovanja okolja ter izboljšanja rodovitnosti tal.

Združenje skrbi za:

A. DELO V JAVNOSTI IN ZASTOPANJE INTERESOV ČLANOV.

- informiranje javnosti o ciljih in dejavnosti združenja
- zastopanje interesov ekološkega kmetijstva in članov združenja v javnosti in
- političnimi organi
- sodelovanje s skupinami porabnikov zaradi njihovega ozaveščanja
- sodelovanje in podpiranje drugih ekoloških združenj
- izdajanje strokovnih publikacij
- seznanjanje in poučevanje javnosti o zdravi prehrani in varovanju okolja
- promoviranje ekološkega kmetovanja

B. SMERNICE, PRIDELAVA IN POTRJEVANJE.

- sprejem in nadaljnji razvoj smernic za pridelavo in predelavo ter trženje
- omogočanje nadzora pridelave in izdajanja potrdil o tem
- sodelovanje s strokovnjaki in raziskovalci na področju eko kmetovanja
- sodelovanje z mednarodnimi ustanovami in združenji, ki služijo temu namenu

C. SVETOVANJE

- podpora kmetom pri prehodu na eko kmetovanje
- izobraževanje, izpopolnjevanje in svetovanje za člane
- izdelava preusmeritvenih programov kmetij v eko kmetovanje
- spodbujanje izmenjave izkušenj med člani
- organiziranje strokovnih ekskurzij in organiziranje razstav.

D. TRŽENJE (V SKLADU Z USTREZNO ZAKONODAJO)

- pomoč članom pri pridobivanju ustreznih površin za biopridelavo
- zagotavljanje in skrb za izboljšanje kakovosti bio živil
- pomoč članom pri prodaji eko živil
- načrtno usmerjanje trženja eko živil
- ustvarjanje blagovne znamke in uveljavljanje pravic
- upravljanje z blagovno znamko (sklepanje licenčnih in kooperacijskih dogovorov)

USTANOVNI OZ JE IZVOLIL:

Izvršni odbor Združenja v sestavi: Cvetka Barborič, Miko Trampuš, Marica Ivanušič, Matej Plahuta, Sonja Budna, Kastelic Sonja in Marija Marinček. Nadzorni odbor v sestavi: Anton Plut, Božič Janez in Županc Anton,

Častno razsodišče v sestavi Jože Maljevič, Bevc Stane in Vrhovšek Jože.

Članarina za redne člane je znašala 2000 SIT, za podporne člane pa 1000 SIT. Na ustanovnem zboru je bila sprejeta odločitev, da se Združenje včlani v Zvezo združenj ekoloških kmetov Slovenije.

Na prvi seji izvršnega odbora 6. januarja 2000 smo izmed članov izvršnega odbora izvolili predsednika Združenja. Tako je prva predsednica Združenja za dobo dveh let postala ga. Sonja Kastelic. za podpredsednika je bil imenovan g. Trampuš Mirko in za blagajničarko Marica Ivanušič. Registracija Združenja na Upravni enoti Novo mesto je bila izvršena 15. februarja 2000.

Program dela smo sprejeli na drugi seji izvršnega odbora, 21. januarja 2000:

- širšo javnost seznaniti s prednostmi, ki jih prinaša ekološko kmetijstvo
- čim več kmetij vključiti v sistem nadzorovane pridelave hrane
- izobraževanje članov preko predavanj, delavnic, strokovnih ekskurzij, demonstracijskih poskusov na kmetijah
- predstavitve Združenja na razstavah, organiziranje ekološke tržnice na območju Združenja
- sodelovanje z Zvezo združenj ekoloških kmetov Slovenije
- izdajanje obvestil za člane Združenje in obveščanje potrošnikov o možnostih nakupa pridelkov na kmetijah
- sodelovanje pri razvoju ekološkega kmetijstva v Sloveniji
- priprava zgibanke

Z ustanovitvijo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije je nastalo več Zavodov po Sloveniji, med drugim tudi Zavod Novo mesto. Takrat se je začelo novo obdobje dela z društvi na področju kmetijstva. Zaradi zmanjševanja sredstev za delo z društvi, smo v Združenju občutili pomanjkanje strokovne pomoči, menjavale so se svetovalke, ki so pomagale Združenju. Krajše obdobje so strokovno pomoč nudile Marjeta Uhan, Helena Gramc in Ana Bahor. Kasneje so se razmere uredile in je z Združenjem sodelovala ga. Mateja Strgulec, ki je bila tudi uradno imenovana za strokovno tajnico Združenja.

Pri sami ustanovitvi Združenja so sodelovali še Jože Maljevič in Janez Gačnik, takrat svetovalca na KGZ Novo mesto.

ZAPISNIK USTANOVNEGA OBČNEGA ZBORA ZDRUŽENJA ZA EKOLOŠKO KMETOVANJE DOLENJSKE, POSAVJA IN BELE KRAJINE

Ustanovni občni zbor Zdrúženja za ekološko kmetovanje Dolenjske, Posavja in Bele krajine je potekal v sredo, 8. 12. 1999 ob 14. uri v sejni sobi novomeškega oddelka Kmetijskega zavoda Ljubljana, Šmihelska c. 14, Novo mesto. Udeležilo se ga je 57 kmetovalcev, kmetijskih svetovalcev in navdušencev za tovrstno kmetovanje, katerih prisotnost je razvidna iz priloženega seznama.

Predlagan in potrjen je bil sledeči **dnevni red**:

1. Izvolitev delovnega predsedstva, zapisnikarja in overovateljev zapisnika
2. Pozdrav gostov
3. Predstavitve in sprejem pravil združenja
4. Volitve v organe združenja (izvršni odbor, nadzorni odbor, častno razsodišče)
5. Določitev višine članarine
6. Razno

Ad 1.

V delovno predsedstvo so bili predlagani in soglasno potrjeni člani iniciativnega odbora: Mirko Trampuš, Plahuta Matej in Sonja Kastelic.

Za zapisnikarja je bila predlagana in potrjena Mateja Strgulec.

Za overovatelja zapisnika sta bila predlagana in potrjena Marica Ivanušič in Janez Božič.

Ad 2.

Ustanovni občni zbor je pozdravil predsednik Zveze združenj ekoloških kmetov Slovenije Janez Turinek in mu zaželel uspešno delo. Spregovoril je o ciljih združenja, ki so predvsem: promocija ekološkega kmetovanja, razgovori z oblastjo in kmetijsko svetovalno službo, ustanavljanje enotne blagovne znamke, in drugo. Novo nastajajoče združenje je povabil k vstopu v zvezo in sodelovanje v njej.

Ad 3.

Pripravljena pravila združenja je predstavil Jože Maljevič in so bila soglasno sprejeta.

Ad 4.

Predlagani **kandidati za izvršni odbor** so bili sledeči: Cvetka Barborič iz Šmarjeških Toplic, Mirko Trampuš iz Metlike, Marica Ivanušič iz Preloke, Matej Plahuta iz Senovega, Budna Sonja iz Senovega, Kastelic Sonja iz Dvora in Marija Marinček iz Trebnjega. Predlagani izvršni odbor je bil soglasno potrjen.

Predlagani kandidati za nadzorni odbor so bili: Plut Anton iz Metlike, Božič Janez iz Novega mesta in Županc Anton iz Senovega. Kandidati so bili soglasno potrjeni.

Predlagani kandidati za častno razsodišče so bili: Maljevič Jože, Bevc Stane in Vrhovšek Jože. Vsi kandidati so bili soglasno potrjeni.

Volitve so bile javne.

SEZNAM ČLANOV DRUŠTVA ZA LETO 1999

	PRIIMEK IN IME				
1.	ADAM FRANC	23.	KONDA IVAN	47.	TOMAZIN ANDREJ
2.	BAHOR ANA	24.	KOŠAK JOŽE	48.	TRAMPUŠ MIRKO
3.	BALKOVEC JOŽE	25.	LAKNER ZLATKO	49.	TURINEK JANEZ
4.	BALON FRANC	26.	MALENŠEK PETER	50.	VEHAR FRANC
5.	BARBORIČ CVETKA	27.	MARC SONJA	51.	VRHOVŠEK JOŽE
6.	BOŽIČ BINA, BOR, JANEZ	28.	MARINČEK MARIJA	52.	ZDRAVKO KERIN
7.	BRODARIČ FRANC	29.	MIKOLAVČIČ MILAN	53.	ZIHERL MALČI
8.	BUDNA SONJA	30.	MLAKAR TATJANA	54.	ZUPANC ANTON
9.	BUDNA VIDKO	31.	NOVAK NIKO	55.	ŽAGAR ZVONKO
10.	ČEMAS FRANC	32.	PERSIČ JOŽE	56.	ŽVEGLIČ RUDI
11.	ČEMAS JOŽE	33.	PLAHUTA MATEJ		
12.	ČERNEC ANKA	34.	PLUT ANTON		
13.	ČERNJAK IVAN	35.	POVŠIČ JOŽICA		
14.	DRAKULIČ SLOBODAN	36.	PRELOGAR OLGA		
15.	GRDUN JOŽE	37.	RAZUM ZLATKO		
16.	IVANETIČ MILAN	38.	SLANC DARINKA		
17.	IVANUŠIČ IVAN	39.	STAREŠINIČ JOŽE		
18.	IVANUŠIČ MARICA	40.	STAREŠINIČ JOŽE		
19.	JOVANOVIČ GRETA	41.	STAREŠINIČ JOŽE		
20.	KAJIN ZDENKO	42.	STAREŠINIČ PETER		
21.	KASTELIČ SONJA	43.	STRGULEC MATEJA		
22.	KLOBUČAR JANEZ	44.	ŠLAJPOH ZDENKA		
		45.	ŠTEGONIČ PERO		
		46.	ŠVEB JANKO		

Republika Slovenija
UPRAVNA ENOTA NOVO MESTO
Oddelek za upravne notranje zadeve
Seidlova c. 1, Novo mesto
8000 NOVO MESTO

Številka: 026-8/00-1241
Datum: 15.02.2000

Upravna enota Novo mesto, Oddelek za upravne notranje zadeve, izdaja na vlogo Združenja za ekološko kmetovanje Dolenjske, Posavja in Bele krajine, s sedežem v Novem mestu, Smihelska cesta št. 14, ki ga zastopa Sonja Kastelic, s stalnim prebivališčem na naslovu Sela pri Ajdovcu št. 1, v upravni zadevi registracije društva, na podlagi 16. člena Zakona o društvih (Uradni list RS, št. 60/95, 49/98 - odločba US in 89/99) naslednjo

ODLOČBO

1. V register društev, ki ga vodi Upravna enota Novo mesto, Oddelek za upravne notranje zadeve, se pod zaporedno številko 412 vpiše ZDRUŽENJE ZA EKOLOŠKO KMETOVANJE DOLENJSKE, POSAVJA IN BELE KRAJINE, s sedežem v Novem mestu, Smihelska cesta št. 14.
2. Kot zastopnik društva se vpiše Sonja KASTELIC, roj. 03.03.1960 v Ljubljani, s stalnim prebivališčem v kraju Sela pri Ajdovcu št. 1.
3. Matična številka društva je 1469894.
4. Stroškov postopka ni.

Obrazložitev:

Združenje za ekološko kmetovanje Dolenjske, Posavja in Bele krajine je po zastopnici Sonji Kastelic dne 09.02.2000 vložilo zahtevo za vpis društva v register društev. Svoji vlogi je priložilo zapisnik z ustanovnega zbora, dva izvoda temeljnega akta, seznam ustanoviteljev z osebnimi podatki in z njihovimi overjenimi podpisi ter podatke o zastopniku društva.

DELOVANJE ZDRUŽENJA V LETU 2000

Že prvo leto delovanja Zdrúženja smo meseca maja organizirali ekskurzijo ekoloških kmetovalcev, ki so opravili uvodni seminar, v Avstrijo. V Celovcu smo obiskali ekološko tržnico. Ogledali smo si še dve kmetiji, ena živinorejsko s predelavo mleka v sire in drugo z rejo kokoši nesnic. 29. septembra smo v sodelovanju z Mestno občino Novo mesto in Komunalo Novo mesto odprli ekološko tržnico na prostoru zunanje kmečke tržnice v Novem mestu, na kateri je ob petkih in sobotah prodajalo 5 članov Zdrúženja. Źal je po 6 mesecih delovanja usahnila. Negodovanje ostalih kmetov, ki so prodajali na kmečki tržnici, je bilo tako veliko, da nismo več vztrajali, še posebej zato, ker prodaja ekoloških pridelkov in izdelkov ni stekla tako dobro, da bi pokrili stroške.

DOLENJSKI LIST

Št. 40 (2667), leto LI • Novo mesto, četrtek, 5. oktobra 2000 • Cena: 220 tolarjev

POPESTRITEV ZA TRŽNICO IN ZA MESTO – Na tržnici v starem jedru Novega mesta so minuli petek prvič prodajali pridelke in izdelke iz ekoloških kmetij Dolenjske, Posavsja in Bele krajine. Ekološke kmetije bodo prodajale na petih stojnicah v najvišje ležečem trikotniku tržnice (pri Krekovi banki). Ob otvoritvi tržnice sta spregovorila novo-meski župan Anton Stare in predsednica območnega združenja za ekološko kmetovanje Sonja Kastelic, prodajalci pa so poleg tega, da so obložili stojnice z zdravo hrano, pripravili tudi pokušnjo kruha iz ekološko pridelanih žit, domačega jogurta in medice. Ekološka tržnica, ki je 4. taka v Sloveniji, bo odprta ob sredah in ob petkih od 8. ure dalje. (Foto: B. D. G.)

Novo mesto dobi ekološko tržnico

19. avgusta 2000 je bilo na zboru Zveze Združenje sprejeto kot enakopravni član Zveze. Za članico Upravnega odbora Zveze je bila imenovana ga. Sonja Kastelic. Izšle so prve Novičke Združenja z informacijami, kaj se je v preteklosti dogajalo in s povabilom k sodelovanju. Združenje je na KGZS, odboru za sonaravno in ekološko kmetovanje, poslalo predlog za povečanje števila specialistov za ekološko kmetovanje. Vemo, da se stanje še danes ni izboljšalo, saj v Sloveniji premoremo le tri specialiste za ekološko kmetovanje, nekaj dodatnih, ki so obenem specialisti tudi za konvencionalno kmetovanje, je bilo prerazporejeno šele leta 2019.

V letu 2000 je bilo v seznam članstva zavedenih 57 članov, od teh je članarino za leto 2000 plačalo 43 članov.

Izdali smo prvo zgibanko Združenja.

LETO 2001

Leto 2001 je bilo precej pestro, saj se je pripravljala kolektivna blagovna znamka BIODAR. Podpisane so bile prve pogodbe za uporabo kolektivne blagovne znamke. Prva iz Združenja DPBK je bila podpisana z Marijo Marinček. Sodelovali smo na delavnici v organizaciji Zveze, na katerim nam je dr. Štefan Merkač iz Bio ERNTE predstavil njihovo delovanje. Zimska predavanja smo izvedli v sklopu občnega zbora na temo pomena ekološkega kmetijstva in priložnosti v Sloveniji za tovrstno kmetovanje. Spomladanska strokovna ekskurzija je potekala na ekološki kmetiji Turinek s pridelavo žit, sadja, zelenjave in živinorejo. Na ekološki vinogradniški kmetiji Hauptman smo degustirali vina in si ogledali vzorno obdelan vinograd. Zelenjadarska kmetija Koren nas je navdušila s pestrim kolobarjem v domišljeni kombinaciji dobrih sosedskih rastlin, ki medsebojno preprečujejo razmnoževanje škodljivcev in bolezni. Na Pohorju smo spoznali mlada gospodarja, ki sta se ukvarjala z rejo krav dojlj za meso »Pohorje beaf«. Jesenska strokovna ekskurzija je potekala na Kočevsko-Ribniškem koncu. Ogledali smo si ekološko drevesnico Pinus, biodinamično kmetijo s pridelavo različnih žit, nekaj živinoreje in čebelarstvom. Na kmetiji so se izvajale delavnice za biodinamične pripravke. Obiskali smo še kmeta Janeza Levstika, ki je prvi v Sloveniji opravljal storitve za ekološke kmete-luščenje in čiščenje pire. Na ekološki kmetiji Rztresen smo se podučili o pridelavi in predelavi lanu. Organizirano je bilo nekaj zimskih predavanj. Kontrolna organizacija je poročala o 39 v kontrolo vključenih kmetijah na območju Združenja. Ponatisnili smo zgibanko zaradi večjega zanimanja za ekološko kmetijstvo. Združenje svojega programa ne bi moglo izvajati samo s članarino, zato smo se redno prijavljali na občinske in republiški razpis.

Na občnem zboru smo sklenili, da je članarina v vseh združenjih po državi enaka ne glede na velikost kmetije in da se za potrebe delovanja državne Zveze nameni ena tretjina. V letu 2001 je v Sloveniji delovalo preko 250 ekoloških kmetij. Izšla je prva revija BIODAR.

Priložnost tudi za dolenske kmete

Zanimanja za ekološko kmetijstvo je vse več, tako da se je lani uvodnega seminarja na to temo udeležilo tudi 130 kmetov z Dolenjske, Bele krajine in Posavja

SEVNO POD TRŠKO GORO - Trenutno ima v Sloveniji 22 kmetij pravico do uporabe blagovne znamke Biodar, zaščitnega znaka ekološke pridelave. V Zvezi združenj ekoloških kmetov računajo, kot je nedavno v Sevnem pod Trško goro povedala strokovna tajnica dipl. inž. Anamarija Slabe, da bo še v letošnjem letu takih že 250 slovenskih kmetij. Med njimi bodo tudi kmetije z našega območja, saj jih je 39 že vključenih v kontrolo za ekološke kmetije, po dveh letih strogega nadzora pa lahko pridobijo pravico do blagovne znamke.

Zveza, ki povezuje 8 območnih združenj, je sama vzpostavila sistem nadzora in pripravila standarde za ekološko kmetovanje, ker država za to doslej še ni poskrbela. Kot je dejala Slabetova, pa z osnutki, ki so jih videli doslej, ne morejo biti zadovoljni. Zveza bo letos izdala katalog vseh ekoloških kmetij v Sloveniji, območno združenje pa je pripravilo 1. ponatis zbirke o ekološkem kmetovanju in kmetijah ter znamki Biodar.

Dolenjsko združenje je jeseni organiziralo ekološko tržnico v Novem mestu, ki je vzbudila veliko zanimanje, a zaradi pomanjkanja ponudbe še ni dovolj zaživela. "Vabimo vse, ki so v 2. letu kontrole, naj se oglasijo združenju in prodajajo svoje izdelke," poziva kmetijska svetovalka Mateja Strgulec, ki so jo konec februarja na občnem zboru potrdili tudi za strokovno tajnico območnega združenja.

Kot je poročala predsednica združenja Sonja Kastelic, je združenje lani pripravilo seminar o pridelavi soje ter o gnojenju in kolobarjenju, ogled ekološke vinograde, reje damjakov ter lešnikovih in orehovitih nasadov. Združenje bo še naprej skrbelo za izobraževanje svojih članov, ki naj bi se združevali v interesne skupine. Svojim članom bodo poskušali zagotoviti več potrebnih informacij, se zlasti o nakupu semena in repromateriala. Državne in občinske organe ter potrošnike bodo seznanjali s pomenom ekološkega kmetijstva, kmete pa s priložnostjo, ki jo nudi. V svoje vrste bodo poskušali pritegniti tudi predelovalce: mlinarje, peke, mesarje ipd.

Kot je dejal direktor območne enote Zavoda za kmetijstvo Niko Požek, si zavod prizadeva, da bi dobil svetovalca za področje ekološkega kmetovanja, ki se tudi na

širšem Dolenjskem vse bolj kaže kot priložnost, ki je ne gre zamuditi. "Naš kmet mora najti način, da bo konkurenčen z 10 ha zemlje. Čista narava, raznolikost in lepo podeželje ter nadpovprečno izobraženi mladi ljudje so bogastvo, s katerim Slovenija vstopa v Evropo. Le naučiti se moramo, da je treba pridelovati za bogatega potrošni-

• Okrog 60 kmetov, od tega tretjina takih, ki so že vključeni v nadzor, se je konec februarja udeležilo občnega zbora Združenja za ekološko kmetovanje Dolenjske, Posavja in Bele krajine. Pogovorili so se o priložnostih ekološkega kmetovanja in o nujnosti povezovanja ekoloških kmetij, zastavili so bodoče delo, se dogovorili o članarini in se seznanili s projektom oživitve mlina. Kmetije so se predstavile tudi z izdelki, ob tej priložnosti pa so podelili tudi prvo skupino potrdil o opravljenem uvodnem seminarju za ekološke kmetovalce.

ka!" je v svojem predavanju na občnem zboru dejal Tone Hrovat, predsednik državnega sveta.

B. D. G.

Članek
Priložnosti
tudi za
dolenjske
kmete

V sklopu 2. rednega občnega zbora na KŠG Novo mesto smo prisluhnili predavanju Zlatka Jenka o ekološki reji drobnice in zdravljenje črede s homeopatskimi pripravki. Ostala zimska predavanja so bila na temo vinogradništva, sadjarstva in pomenu uvajanja avtohtonih pasem v ekološko kmetovanje. Organizirali smo delavnico na terenu o ekološkem vinogradništvu, sadjarstvo in srečanje na pašniku o pašni reji in postavitvi pašne ograje. Med strokovno ekskurzijo na območje Kozjanskega parka smo si ogledali grad Podsreda s predstavitevjo parka. Zanimiv je bil ogled reje kapunov (kastriрани petelini). V Levstikovem mlinu pri Celju smo si ogledali delovanje mlina za potrebe ekoloških kmetov in obnovljen zgornji del mlina za nastanitev gostov. Člani Združenja smo sodelovali na 1. ekopravniku v Ljubljani in na sejmu »Narava-zdravje«. V okviru evropskega dneva vrat ekoloških kmetij so sodelovale ekološke kmetije Marinček, Raztresen in Červec.

Na 3. rednem občnem zboru na ekološki kmetiji Plahuta je z nadomestnimi volitvami prišlo do nekaterih sprememb v odborih. Razrešena sta bila člana izvršnega odbora Marica Ivanušič in Mirko Trampuš. Zamenjala sta ju Čemas Jože in Anton Plut. V nadzornem odboru je Antona Pluta nadomestil Damjan Žužek. Blagajniška in delno tajniška dela (razpošiljanje pošte in ipd.) in borzo EKO pridelkov je prevzela Marija Marinček.

Občni zbor smo popestrili s predavanjem dr. Franca Bavca o alternativnih poljščinah v ekološkem kmetijstvu in tehnološki pridelavi krmnega graha. Na ekološki kmetiji Žužek smo si ogledali praktični prikaz postavitve pašne ograje pod strokovnim vodstvom g. Vidriha. Strokovni ekskurziji sta bili namenjeni spoznavanju dobrih praks na Hrvaškem in v Avstriji. Gostiteljica nam je predstavila začetke delovanje ekološkega kmetijstva na Hrvaškem. Ogledali smo si 55 ha veliko posestvo, ki je bilo do pred kratkim zaraščeno. Mladi par, ki je ostal brez službe, je posestvo vzelo v najem in sta začela s pridelavo ekoloških žit na 35 ha, travno-deteljno mešanico na 10 ha in sezonsko zelenjavo na 10 ha. Travno-deteljno mešanico pospravi v zameno za hlevski gnoj sosednji ekološki kmet, ki ima krave molznice. Zelenjavo prodajajo na treh tržnicah, redijo tudi 1400 kokoši nesnic. Zanimiv je bil biodinamični vrt zelišč, začimb in nekaterih zelenjadnic. Zaključili smo na manjši ekološki kmetiji, ki se ukvarja tudi z vinogradništvom. Na Avstrijskem-Koroškem smo si ogledali rejo perjadi -kokoši nesnic, pegatk in kapunov.

Vrata so odprle ekološke kmetije: Černec, Marinček, Barle, Čemas Jože, Kastelic Sonja, Plahuta, Raztresen, Skube in eko čebelarstvo Pavlin.

V letu 2003 je bilo v Sloveniji v kontrolo ekološkega kmetovanja vključenih 1011 kmetij. Na področju Murske Sobote 17, Maribora 67, Celja 333, Ljubljane 212, Kranja 130, Nove Gorice 176 in Novega mesta 76.

LETO 2004

2004

Na volilnem občnem zboru smo prenovili članstvo v organih Združenja. Izvršni odbor so sestavljali: Vid Budna, Jože Čemas, Peter Malenšek, Totter Ciril, Plahuta Matej, Barborič Cvetka in Marija Marinček. Nadzorni odbor Županc Anton, Špec Jože in Žužek Damjan. Skladno s Pravili je na prvi seji izvršnega odbora bil za mandat dveh let izvoljen za predsednika Peter Malenšek. Kot del letnega program dela smo pripravili predavanje o FFS, ki so dovoljena v ekološkem kmetovanju. Predavala je predstavnica Metroba, podjetja, ki se ukvarja z dobavo ekološkega kmetijskega materiala. V spomladanskem času smo se na enodnevem seminarju seznanili s pridelovanjem in hrambo semen - predavala je Mihaela Černec iz Kmetijskega inštituta Slovenije, ekološko čebelarstvo nam je predstavil Mirko Pavlin, o zeliščarstvu nas je poučil mag. Jože Kukman. Na ogledu dobrih praks nam je čebelarstvo-vrtnarsko kmetijo predstavila g. Fabjanova, ustavili smo se še na ovčerejski kmetiji Konda, ki ovčje mleko predelujejo v sire, namaze. Zaključili smo na ekološki kmetiji Malenšek z ogledom živinoreje, poljedelstva, vinogradništva in turizma. Med jesensko ekskurzijo smo obiskali ekološko zelenjadarsko kmetijo Studen. Nadaljevali smo na ekološki zeliščarski kmetiji Terezije Nikolčič z ogledom nasada zelišč in prostori za sušenje ter pakiranje zelišč.

Na področju trženja ekoloških pridelkov je bil prelomen dogodek pričetek delovanja ekološke tržnice v Novem mestu. Na povabilo takratnega župana Mestne občine Novo mesto g. Boštjana Kovačiča smo 4. junija 2004 na Glavnem trgu odprli ekološko tržnico, ki je 12 let delovala ob petkih in prvih pet let tudi ob sobotah.

LETO 2005

Marca 2005 smo na rednem občnem zboru sprejeli vsa poročila in program dela. Možnost nabave eko krmil nam je predstavila Silva Bevc. V sklopu zimskih predavanj smo v sodelovanju s Kmetijsko gozdarskim zavodom Novo mesto izvedli izobraževanje o gensko spremenjenih organizmih, ekološki prašičereji in o kritičnih točkah v ekološkem kmetijstvu. Strokovna ekskurzija na Štajersko je bila namenjena spoznavanju pridelave ekoloških zelišč na kmetiji Kalan, kjer smo se zadržali skoraj cel dan. Gospa in gospod Kalan sta nam predstavila zeliščni vrt in predelavo v tinkture in sušenje zelišč. Na njivi, veliki približno en hektar, gojijo več vrst zelišč. Poučen je bil ogled ekološke kmetije Šmalčič z vinogradom in prvim nasadom aronije v državi.

V juliju smo sodelovali na kmečkem prazniku v Krasincu na okrogli mizi o Akcijskem načrtu razvoja ekološkega kmetijstva za obdobje 2007-2015, ki ga je predstavila Marta Hrustelj iz MKGP.

V sodelovanju z Društvom rejcev drobnice Bele krajine smo organizirali predavanje o prehrani in zdravljenju drobnice. Predstavili smo se na ekoprazniku v Ljubljani in pripravili dan odprtih vrat na ekoloških kmetijah Čemas Jože, Raztresen in Černelič.

Bili smo soorganizatorji Občnega zbora državne Zveze na ekološki kmetiji Malenšek. S predstavitvijo ekoloških pridelkov in izdelkov smo popestrili prireditev »Topliško jabolko« v Dolenjskih toplicah.

Pred zasedanjem občnega zbora smo poslušali predavanje Erike Orešnik o ekološkem sadjarstvu iz KGZ Novo mesto; predstavnik podjetja Metrob nam je predstavil njihovo ponudbo eko pripravkov.

V letu 2006 je ekipa za naslednji dve leti ostala v enaki zasedbi, le Zvone Černelič je v izvršnem odboru nadomestil Cvetko Barborič. V pozdravnem nagovoru nam je Boris Fras, takrat predsednik državne Zveze, nanizal nekaj dejavnosti.

Delavnica na terenu je potekala na ekološki kmetiji Černelič. Podučili smo se o možnih načinih nege za izboljševanje gnojevke, si ogledali njihov odprt hlev, nasada jagod in sezonske zelenjave. Po ogledih na kmetiji smo se seznanili z novostmi pri uveljavljanju eko subvencij v letu 2007 in s predstavitvijo opreme in pripravkov za nego tekočih živinskih gnojil.

Med prvo ekskurzijo v letu 2006 smo si v ekološki vasi Čadrg ogledali skupno vaško sirarno in začutili složno sodelovanje vseh vaščanov. Marija Bončina nam je postregla z domačimi ekološkimi dobrotami.

Nekateri so se iz doline v Čadrg odpravili peš, nekateri smo doživeli precej adrenalinsko vožnjo, ob povratku smo se sprehodili v kanjonu reke Koritnice.

Med drugo ekskurzijo smo v Italiji blizu Gorice obiskali govedorejsko -prašičerejsko kmetijo. Na povratku smo zavili k predsedniku državne Zveze, na ekološko kmetijo Fras. Gospodar Boris Fras nam je na dveh lokacijah pokazal pridelavo zelenjave na prostem in oljčni nasad, v katerem so se pasli konji.

Tega leta smo na pobudo članov, ki so prodajali na ekotržnici v Novem mestu organizirali dva ekopraznika. 1. ekopraznik v Novem mestu se je zgodil 1. junija. Na 12. stojnicah se je predstavilo 17 članov. Skrb za zdravo življenje sta izpopolnili predstavnici Zavoda za javno zdravje, ki sta zainteresiranim izmerili dejavnike tveganja za zdravje, torej krvni tlak in krvni sladkor, in dajali zdravstvene nasvete. Kulturni program so pripravili učenci eko šole Otočec.

Pred Kmetijsko zadrugo v Trebnjem se je 23.9. odvijal 1. Ekopraznik. Kulturni program so nam pripravili učenci šole in vrta Veliki Gaber. Predstavilo se je kar nekaj ekoloških kmetij iz vse JV regije. Oba ekopraznika sta bila lepo sprejeta s strani občin in potrošnikov in jih izvajamo še danes.

Zakonska določila, ki urejajo ekološko kmetovanje

Poleg drugih splošnih pravilnikov in določil, člani združenja ekoloških pridelavcev upoštevajo tudi: pravilnik o ekološki pridelavi in predelavi kmetijskih pridelkov živil, Uv. I. RS, št. 31/2001
standardi za ekološko pridelavo in predelavo Zveze združenj ekoloških kmetov Slovenije
- druga priporočila kvalitativne organizacije za ekološko kmetovanje

Kaj je BIODAR?

BIODAR je koda kmetna znamka za živila, ki so pridelana in / ali predelana po standardih za ekološko kmetovanje Zveze združenj ekoloških kmetov Slovenije.

BIODAR je tudi prva slovenska registrirana znamka za označevanje živil iz naravnost ekoloških pridelavcev v skladu z mednarodnimi standardi.

Združenje za ekološko kmetovanje Dolenjske, Posavsja in Bele krajine smo ustanovili decembra 2000; nastala so posebej nastala ekološka kmetovalci v organizirano združenje, v katerem pridobivajo povsem in praktično strokovno znanje. Sedež združenja je na Šušterški 14 v Novem mestu.

Vse, ki vas zanimajo dodatne informacije o ekološkem kmetovanjem radujemo, da nam poročite na KGG Novo mesto, kmetovalcem radujemo, da nam poročite na KGG Novo mesto, 07/373-05-70, Mateja Strojčec. Pridelki nam bodo tudi priporočeno izjavo za včlanitev v združenje, ljubljeno!

Program dela

- Široko javnost seznanjati s prednostmi, ki jih prinaša ekološko kmetijstvo.
- Članec kmetij vključiti v sistem nadzorovane pridelave hrane. Kajti z namenom ekološki pridelave na kmetijah bi želeli zaslužiti potrošnike in jim omogočiti odkrivanje pridelki, ki so pridelani naravno. Nadzor s strani nadzornikov Kmetijskega zarada Matveje, oddelka za nadzor ekološkega kmetijstva bo nemazadnje sodeloval tudi ekološke kmete, ki v pridelavo ekološko težko truda.
- Iskroščevanje članic in članov:
 - Zimsko izobraževanje (pridelava na kmetijskih posejeh, osnovni seminarji o ekološkem kmetovanju, izobraževanje...)
 - Delovna srečanja na ekoloških kmetijah med različnimi območji.
 - Strokovne okrožnice po Sloveniji in tujini.
 - Demonstracijski poskusi na kmetijah.
- Predstavitve združenja na razstajah (sejmih)
- Sodelovanje z Zvezo združenj ekoloških kmetov Slovenije in sorodnimi združenji doma in v tujini.
- Izdajanje obvestil za članse Združenja in obveščevanje potrošnikov o možnostih nakupa pridelkov na kmetijah.
- Sodelovanje pri razvoju ekološkega kmetijstva v Sloveniji.

Združenje je izdelalo Združenje za ekološko kmetovanje Dolenjske, Posavsja in Bele krajine, Novo mesto oktobra 2001. Tekst: Mateja Strojčec, Fotografije: Andrej Šušter, Ina Šušter, Darja Satec. Tisk: ponatis: GTS d.o.o., Trebnje 2000.

ZDRUŽENJE ZA EKOLOŠKO KMETOVANJE DOLENJSKE, POSAVJA IN BELE KRAJINE

Znak jamstva za živila iz nadzor ekoloških pridelavcev

Kot običajno smo sodelovali na ekoprazniku v Ljubljani.

Izdali smo vsebinsko in oblikovno povsem novo zloženko Združenja s podatki ekoloških kmetij, ki so tržno naravnane in z drugimi pomembnimi informacijami.

Kaj je ekološko kmetijstvo?

Ekološko kmetijstvo je način trajnostnega kmetovanja, ki v pridelavi hrane temelji na ravnovesju v sistemih tla-rastline-živali-človek in krogotoku hranil v njem. Glavni poslaniki pri **rastlinski pridelavi** so: Pridelava kolobar ter skrb za ohranjanje rodovitnosti tal brez uporabe lahko topnih mineralnih gnojil in sintetičnih sredstev za varstvo rastlin. Gnojilne tal temelji le na uporabi organskih gnojil in naravnih mineralnih okrepil. Za varstvo rastlin se uporabljajo različni obdelava tal, uporaba kositinskih žučk (freslatorjev), različnih vab, lepiljivih plošč... Za varstvo rastlin so dovoljena sredstva npr.: baker, žveplo, različni rastlinski izvlečki, sredstva iz *Bacillus Thuringiensis*-a, ipol.

Pri reji živali je glavna skrb posvečena dobrem počutju živali, skrbi za varovanje zdravja, z sodelovanjem človek-živali in s svetom znanosti, in dovoljenimi sredstvi ali vsaj v izjemnih, preko občina. Krmiljenje živali s krmno in krmno mešanico ter uporaba hormonskih ostankov ni dovoljena. Preprečevanje antibiotikov ter zdravljenje protis stresu med prevozom sledi. Ne dovoljuje se reja živali, ki so bile vzrejene s sodobno gensko manipulacijo.

Ekološko kmetijstvo ne označuje okolju in ga ne kaže za naslednje rodove.

EKOLOŠKE KMETIJE, KI TRŽIJO SVOJE PROIZVODE DOMA IN NA EKOTRŽNICAH

PREMIK IN IME	LETO ISTORA	POSREDA
BARBEREK CVETKA KREKUNJA VAS 12, 8230 ŠMARJE VSALE TOPOLKE TEL: 07-50 71 417, 041-913 201 cvetka.barberek@post.arnet.si	2000	Pra. st. ajla, semena zelenjave, sveže mleko in mlečni izdelki
POKOLIN ALDO DENOVO 08, 8273 LESKOVCE TEL: 07-69 03 862, 041-605 548 aldo.denov@siol.net	2005	Zira, pira, kuhinjska zelenjava, krompir
REBERA VEJKO KAKTICOVA 2 8261 ŠKOFIČI TEL: 07-69 70 342	2001	Zelenjava, žita, sok, kis, jogurt
ČEŠMAN JOŽE IN JANEZ ZILJE 25 8344 VINECA TEL: 07-70 46 038, 041-670 787	2000	Tračinski kmetijsko-živalski proizvodi
ČIČENIČ ŽVONKE ČIČENIČ MELJ 48 8253 ARČIČE TEL: 07-6956 046, 011-762 447	2003	Jajzelo, mlečno, ljuštivi, krompir, žita, paradižnik, paprika, pes, cvetala, čičica, krompir, kumara, kumari, krompir, mleko, žito, konzervirana
ČURČIČ ANKA ZILJE 25 8344 VINECA TEL: 07-50 44 320, 011-775 037 kurcic@siol.net	1999	Zelenjava, žita, žito in živila
ČUKIŠEK RUDOLF MALI VEJEM 11 8145 VELEKA LOKA TEL: 07-50 43 546, 011-760 009	2005	Plemenske ovce, jure, jure, jure
KAMETJA KATELEK MALI VEJEM 5 8146 MENA PEČ TEL: 07-50 78 718, 031-555 324 kateleka@post.arnet.si	2002	Jajzelo, žito, sok, mleko, mlečni izdelki
KAMETJA KATELEK BARDI IN SOJKA KATELEK MELA PEČ (DENOVO) 1 8361 EPOČE TEL: 07-50 87 494, 031-768 428	1999	Kruh, pecivo, konzerve
MIBERAVČE MEAN ČISTA 4, JULDA 122 8230 KRŠKO GSM 041-900 342	2000	Zelenjava, mleko, pivo in mlečni izdelki, konzerve, krompir, semena, sveže mleko, zelenjava
MALINŠEK PETER MALINE 17 8330 SEMČEK TEL: 07-70 67 032, 040-830 336	2002	Tračinski kmetijsko-živalski proizvodi, zelenjava, krompir

MARINČEK MARIJA DOBROŠIČI ŠTABI 18 8121 DOBRINIČ 07-24 65 493, 040 254 602 maria.marinsek@siol.net	1999	JKOMAR JV-005-08
PAVŠIČ VLADIMIR KLETA 8 8331 SEMČEK TEL: 07-50 67 324, 040-969 372	2004	JKOMAR JV-011-04
PERMELIČ VILJE ŠMARJETA 49 8230 ŠMARJE VSALE TOPOLKE TEL: 07-50 71 551, 031-992 290	2001	JKOMAR JV-028-06
REŠIČIŽI ROŽE ŠENTJANI 14, 8267 ŠENTJANI TEL: 041-732 930 roza.resic@siol.net	1999	JKOMAR JV-001-01
ŠPEK ROŽE DOBROŠIČI ŠTABI 2 8211 DOBRINIČ TEL: 07-34 40 130	2004	Krakovski proizvodi
ŠTARH MALCI ONTOVAŠK 83 8230 ŠKOFIČI TEL: 07-70 49 343, 011-559 284	2000	JKOMAR JV-003-02

KMEČKA EKOLOŠKA TRŽNICA
V sodelovanju in podporo Mestne občine M...
deluje na Glavnem trgu v Novem m...
vsak petek od 8.00 do 14.00 ure in
v soboto od 8.00 do 13.00 ure.

Vse nadaljnje informacije glede tržnice in EK...
dobite pri Marinček Martiji tel. 040-254-0...

LETO 2007

V leto 2007 smo stopili s predavanji o gensko spremenjenih organizmih in Kaj lahko rejec naredi za zdravje svoji živali. Sledil je redni občni zbor v Šentjerneju.

Ob zamenjavi tolarjev z evri smo članarino določili v višini 33 €.

V februarju se je nekaj članov za dva dni odpravilo na sejem Biofach v Nemčiji in si spotoma ogledali ekološki kmetiji. Na sejmu so v okviru Zveze Biodar sodelovali tudi naši člani.

Junija smo pripravili 2. ekopraznik v Novem mestu, v sklopu katerega se je odvijala okrogla miza na Rotovžu o novostih na področju zakonodaje, ki ureja ravnanje z gensko spremenjenimi organizmi (GSO) s poudarkom na gensko spremenjenih rastlinah (GSR). Takrat aktualna tematika: možnosti sobivanja GSR z ostalimi, GSO ogrožajo obstoj ekološkega in tradicionalnega kmetovanja in nadzor nad GSO v ekološkem kmetovanju so bile vsebina okrogle mize z naslovom »Dolenjska, Posavje in Bela krajina brez GSO«, ki so privabile številčno občinstvo. Dogodek je bil zelo odmeven in medijsko dobro pokrit. Na ekološki tržnici v Novem mestu smo kar nekaj časa zbrali podpise proti GSO v Sloveniji. Zelo aktiven na tem področju je bil naš član Mirko Pavlin, ki je pomembno prispeval k uspehu naših zahtev.

Poleti smo se odpravili na strokovno ekskurzijo v »kljun« Slovenije. Pod strokovnim vodstvom smo si ogledali EKO center SVIT, mlin v Gornji Bistrici in nadaljevali z ogledom 200 ha ekološkega posestva, ki ga je imel takrat v najemu g.Ferenčak. Posejano je imel več vrst žit-pira, pšenica, tritikala, tudi ajda je že cvetela. Zanimivo je bilo videti, na kakšen preprost način se je lotil reje prašičev in presenečeni smo bili nad čistočo prostorov, v katerih so bivali pujsi, seveda z velikim izpustom za gibanje in rilčkanje po zemlji. V jeseni smo se znova podali na Štajersko, tokrat na ekološko kmetijo Metz, eko vrt gospe Cojhter in ekološko kmetijo Uranjek. Slabo vreme nam ni pokvarilo razpoloženja. Slastno ekološko kosilo, ki so ga pripravili Uranjekovi, in prijazen sprejem na vseh kmetijah so nas ogreli.

Zakon o soobstoju gensko spremenjenih rastlin

Slovenija s svojim predlogom prepričala evropsko komisijo

Predlog zakona zahteva od pridelovalca GSO, da se o pridelavi takšnih organizmov pisno dogovori s sosednjimi pridelovalci

LJUBLJANA – Čeprav to ni več sveža, je pa gotovo dobra novica, je odločitev evropske komisije, od koder so konec preteklega tedna na kmetijskem ministrstvu prejeli obvestilo, da Slovenija lahko nadaljuje postopek sprejemanja zakona o soobstoju gensko spremenjenih rastlin z drugimi kmetijskimi rastlinami, včeraj komentiral minister Iztok Jarc. Predlog zakona bodo, kot je napovedal, še ta teden posredovali v tehnično usklajevanje vladi in potem v nadaljnji postopek sprejemanja. Za njegovo sprejetje še v tem mandatu pride v poštev le skrajšani ali nujni postopek.

Slovenija je začela pripravljati zakon o soobstoju GSO že leta 2006 in je bila med prvimi članicami EU, ki so poskušale urediti to področje, je dejal slovenski kmetijski minister. »Sprejetje zakona je vključeno tudi v kmetijski načrt razvoja ekološkega kmetijstva v Sloveniji do leta 2015 ter v resolucijo o nacionalnem programu varstva okolja 2005–2012, kar je tudi potrdil državni zbor. Predlog zakona, ki ne dovoljuje gojenja gensko spremenjenih rastlin, ampak predvsem ureja to področje, smo ves čas pripravljali v sodelovanju z nevladnimi organizacijami, ki ga v večini podpirajo.«

Ključno vprašanje pri usklajevanju z evropsko komisijo se je nanašalo na določilo, ki zahteva od pridelovalca GSO, da se o tej pridelavi pisno dogovori s sosednjimi pridelovalci. Evropska komisija je dolgo vztrajala, da takšna rešitev v predlogu zakona ni v skladu s pravnim redom EU. Po njenem mnenju bi bilo dovolj že, če bi bili sosedje morebitnega pridelovalca GSO o nameravanem gojenju zgolj obveščeni. Toda ministrstvo je, tako Jarc, vztrajalo pri predlagani zakonski rešitvi.

Slovenija za soobstoje gensko spremenjenih in gensko nespremenjenih rastlin namreč predvideva dva ukrepa: zagotavljanje varovalnega in zaščitnega pasu. Zaradi razdrobljene posestne strukture in velikosti njiv v Sloveniji ju pridelovalci gensko spremenjenih rastlin ne bodo mogli vedno zagotoviti na svojem zemljišču. Prav zato je ministrstvo zagovarjalo rešitev pisnega

IZTOK JARC

Foto Jure Eržen/dokumentacija Dela

dogovora pridelovalca takih rastlin s sosednjimi pridelovalci. Takšnega soglasja pa pridelovalec GSO ne bo potreboval le, če bo lahko sam na svojih zemljiščih zagotovil varovalni in zaščitni pas. Minister Jarc ni skrival zadovoljstva, da jim je uspelo prepričati komisijo, »da je taka zakonska rešitev v redu in da po eni strani daje dobro ravnotežje med obema tipoma pridelave, po drugi strani pa je tudi dovolj restriktivna glede na naše naravne možnosti«.

Alenka Zupančič z direktorata za varno hrano je pojasnila, da predlog zakona določa pravila in ukrepe, ki naj bi ob predpostavki, da se bodo spoštovali in izvajali določeni ukrepi, zagotavljali, da se odobreni

gensko spremenjeni organizmi (GSO) ne bi pojavljali v posevkih ali pridelkih, kjer niso zaželeni ali dovoljeni, denimo v ekološki pridelavi. »V Sloveniji je dovoljena za pridelavo gensko spremenjena koruza MON 810, ki je odporna proti koruzni večji, v skupni katalog poljščin je zdaj vpisanih že 32 sort koruze, ki vsebuje ta gen.« je dejala. Zakon naj bi omogočal pridelovalcu izbiro med ekološko konvencionalno integrirano pridelavo ali pridelavo gensko spremenjenih rastlin. Prav tako pa naj bi pridelovalni industriji in potrošniku dal možnost izbire med pridelki iz GSO ali brez njih. Z uvedbo registra pridelovalcev GSO, ki bodo morali za tako pridelavo opraviti tečaje in se izkazati s potrdilom, in vpisom parcel v evidenco grafičnih enot rabe kmetijskih površin pa bi tudi javnost lahko dobila informacijo o tem, kje v Sloveniji pridelujejo te rastline. Zakon bo tudi podlaga za izvajanje načela, da povzročitelj onesnaženja plača odškodnino, če se bo GSO pojavil v konvencionalnih ali ekoloških pridelkih.

MARJETA ŠOŠTARIČ

Članek Slovenija s svojim predlogom prepričala evropsko komisijo

Organizirali smo 2. ekopraznik v Trebnjem s predstavitvijo 14 kmetij, sodelovali smo na prireditvi »Topliško jabolko«, na ekoprazniku v Ljubljani in kar 8 kmetij je odprlo svoje duri obiskovalcem na Dan odprtih vrat na ekoloških kmetijah.

27. 7.2007 smo vzpostavili ekotržnico v Mercator centru v Trebnjem, ki še danes deluje, žal v precej okrnjeni zasedbi. Število ekoloških kmetij je naraščalo, zato smo lažje sodelovali na vseh naštetih aktivnostih. Sodelovali smo tudi v državni Zvezi, ki se je preimenovala v Zvezo Biodar. Za uporabnike znamke Biodar, katero je takrat uporabljalo 250 kmetij, iz našega Združenja 9, je bil sprejet sklep vrednotenja za obstoječe uporabnike 75 €. Novi uporabniki so morali za vstop plačati dodatnih 50 €.

V letu 2007 smo pričeli z obvezno uporabo republiškega znaka »ekološki« temno zelene barve, katerega dodeljevanje posameznim ekološkim kmetijam je Združenju z odločbo podelilo Ministrstvo za kmetijstvo.

Pogovor z dr. Martino Bavec o ekološkem kmetovanju

DELO, 07. 02. 2007

Ekološki kmetovalci se bojijo, da pridelkov ne bodo prodali

V klasično pridelanih živilih je desetkrat več dodatkov kot v ekoloških – Država mora razviti trg ekoloških živil – Bio meso in mleko se prodajata kot živila iz konvencionalne pridelave

MARIBOR – Čeprav je zavest o zdravem prehranjevanju med Slovenci čedalje višja, je nakup zdravju prijaznejših živil neločljivo povezan z denarjem. To veča tudi za javne zavode (vrtnice, šole, bolnišnice ...), ki kupujejo večinoma konvencionalno pridelana živila, saj so precej cenejša od tistih iz ekološke in integrirane pridelave. Ob robu včerajšnjega posveta Ekološka živila in pridelki iz integrirane pridelave v kuhinjah obratov javne prehrane smo o prednostih zdrave, ekološko pridelane hrane in tegobah tovrstnega kmetijstva spregovorili z dr. Martino Bavec, profesorico zelenjadarstva, poljedelstva in ekološkega kmetijstva na mariborski kmetijski fakulteti.

Kakšna je razlika med ekološko, integrirano in konvencionalno pridelavo hrane?

Osnovna razlika je v tem, da so ekološka živila pridelana brez kemičnih in sintetičnih sredstev, brez uporabe lahkotopnih mineralnih gnojil, prepovedana je uporaba gensko spremenjenih orga-

nizmov, hkrati pa kmetijstvo ve vrste skrbi za dobrobit živali. Integrirana pridelava je vmesna stopnja med konvencionalno in ekološko. To je nadzorovana pridelava, pri kateri obstajajo omejitve pri izboru sredstev za varstvo rastlin. Analize kažejo, da pri tej obliki ni večjih težav zaradi ostankov pesticidov v živilih. Konvencionalna pridelava pa je tista, ki z izjemo splošnega ni pod dodatnim nadzorom. Vendar je treba priznati, da se je zakonodaja z vidika varovanja okolja zelo zaostрила. Kmetije, ki uveljavljajo kakršno koli neposredno plačilo, morajo delovati po načelih dobre kmetijske prakse, zato se je meja med konvencionalno in integrirano pridelavo malce zožila.

Najbrž je treba tudi pri ekološkem kmetovanju uporabljati škropiva?

Seveda. Vendar so ta škropiva naravnega izvora. Denimo, izvleč-

RAZSTAVA EKOLOŠKIH ŽIVIL

ki rastlin, prevretki zelišč in karminske moše.

Se morda v ekoloških živilih znajdejo kakršni koli dodatki?

V prilogah evropske uredbe o ekološkem kmetijstvu je navedenih približno trideset snovi. Katero so in pod kakšnimi pogoji se smejo uporabljati, je natančno določeno. Pri nekaterih postopkih je, recimo, dovoljeno dodati askorbinsko kislino, kar je sintetični vitamin C. Za primerjavo: v klasičnih živilih najdemo več kot 300 različnih registriranih dodatkov. Za mnoge od njih se sumi, da povzročajo alergije, raka in še marsikaj drugega.

Ampak uradno naj ne bili škodljivi?

To je vedno dilema. Nekatere snovi so prestale serijo preskusov in dobile odobritev, potem pa se v praksi velikokrat zgodi, da se negativni učinki na zdravju polsajete šele po letih uporabe.

Kako pri razvoju ekološkega kmetijstva vidite vlogo slovenske države?

Ni dovolj le neposredno plačilo na hektar, temveč je treba ekološke pridelovalce spodbuditi k uspešnejšemu trženju in razviti trg. Pri nas si kmetije sicer prizadevajo pridelati takšna živila, a tisti, ki se niso specializirali za prodajo

na ekoloških tržnicah, se bojijo, da pridelkov ne bodo prodali. Ze vrsto let je ena najbolj žalostnih zgodb slovenskega ekološkega kmetijstva ta, da se večina tako pridelanega mesa proda kot konvencionalno živilo. Enako se dogaja z mlekom, saj ga nobena mlekarna v Sloveniji ne odkupuje ločeno z ekoloških kmetij. Na drugi strani pa na prodajnih policah vidimo čedalje pestrejšo ponudbo ekoloških živil, tudi mlečnih, kar pomeni, da kupci v Sloveniji so.

Ali sploh še vemo, kaj jemo?

Če uživamo nepredelana ali malo predelana živila, vemo. Višja ko je stopnja predelave, več je dodatkov. Bolj ko se potrošniki oddaljujejo od pridelovalcev, več tyonov se pojavlja. In kljub različnim ukrepom za tako imenovano varnost v prehranski verigi se v praksi dogaja marsikaj in vsakih nekaj mesecev smo priča kakšnemu prehranskemu škandalu.

Nas torej brezbržnost počasi mineva?

Menim, da smo še preveč brezbržni, vendar nam država z načrtovanimi ukrepi daje vedeti, da smo odgovorni za svoje zdravje. Če bomo napačno ravnali, bomo veliko več kot doslej plačevali iz lastnega žepa.

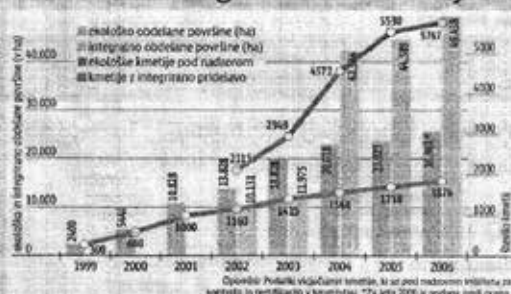
ROBERT GALUN

Fotografija: Tadej Ruzgarič

DR. MARTINA BAVEC

Ekološko in integrirano kmetovanje

DELO | Vr: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Članek Delo: Ekološki kmetovalci se bojijo, da pridelkov ne bodo prodali

LETO 2008

Leto 2008 ni bilo nič manj pestro in zanimivo. Občni zbor je potekal v Šentjanžu.

Volitve na občnem zboru so spremenile sestavo odborov: izvršni odbor so sestavljali Peter Malenšek, Černelič Zvone, Čemas Jože, Plahuta Matej, Vidko Budna, Kastelic Alojz in Marija Marinček, nadzorni odbor Fink Roman, Špec Jože in Županc Anton. Za predsednika je bil ponovno izvoljen Peter Malenšek. Blagajniška in tajniška dela je še naprej opravljala Marija Marinček. Za delegata v upravni odbor Zveze Biodar sta bila imenovana Zvone Černelič in Marija Marinček.

Ponovno smo se odpravili na sejem Biofach v Nemčijo in ogled sejma združili z ogledom ekoloških kmetij. Sodelovali smo na prireditvi Zeleni festival v Krškem, na Vinski vigredi v Metliki in na Jurjevanju v Črnomlju so se predstavile ekološke kmetije iz Bele krajine

Na 3. ekopraznik v Novem mestu je sodelovalo 15 ekoloških kmetij, eko šola Center iz Novega mesta nam je pripravila zanimiv kulturni program, dobrodošlico nam je izrekel župan Alojz Muhič. Istočasno smo pripravili forum »Širimo ekološko zavest«. Predstavili smo nekaj konkretnih možnosti. Glede na dejstvo, da ima večina prebivalcev naših krajev možnost lastne pridelave zelenjave na vrtu, smo jim priporočili, da jo pridelujejo na ekološki način in jih seznanili s posledicami uporabe FFS.

Ekskurzija nas je vodila na Primorsko. Na planoti Nanosa smo si ogledali kmetijo Abram. Kmetija je usmerjena v živinorejo in turizem. Ima lastno elektrarno, ki koristi sončno in vetrno energijo. V dolini smo si ogledali vinogradništvo Ferjančevih, ki se ukvarjajo s pridelavo in prodajo grozdja. Sledil je ogled ekološke vinogradniške kmetije Valterja Mlečnika, ki z družino uspešno kmetuje na 6 ha vinograda in prideluje vrhunska ekološka vina.

Sodelovali smo na ekoprazniku v Ljubljani.

Nekaj članov je sodelovalo na Dnevu odprtih vrat na ekoloških kmetijah.

Za člane smo nabavili nosilne vrečke z logotipom Združenja v obliki soje.

ZIVETI DOBRO, EKOLOŠKO IN ZDRAVO

Končal se je vseslovenski ekotelen – Konec meseca bodo odprla vrata slovenske ekološke kmetije – Vse več ekološko ozaveščenih ljudi

»Prosim vam lahko ekološko pridelano grozdje, imam certifikat, ekološke vina pa ne. Okrog mene vsi sosedje kmetujejo tradicionalno, in če bi želel imeti tudi ekološko vino, bi moral svoj vinograd za nekaj metrov umakniti od sosedovega ter ga s tem zmanjšati, da bi zadostil predpisom.« Tako je v soboto na osrednji ljubljanski tržnici pripovedoval eden izmed kmetov, ki so svoj ekološki pridelke predstavili v okviru tokratnega ekopraznika.

Zanimanje za ekološko pridelano hrano, od sadja in zelenjave prek sira, skute, mleka do izdelkov iz žit, suhoga sadja, sokov, kruha, pa vse do naravnih kozmetike, je bilo tudi tokrat izjemno. Kot so zagotovili posadniki, je bila prodaja za večino uspešna. Posebej so bili nad ponudbo navdušeni tujci, tujih turistov je ob koncu tedna v Ljubljani še vedno zelo veliko. »Veliko fotografirajo, zelo veliko sprašujejo, največ jih zanimajo sorte pšenice, ki sem jih pripravila za razstavo in jih pri nas še se-

skovalci. Namen pridelave po besedah Anamarje Slabe, direktorice Inštituta za trajnostni razvoj, ni le promocija ekološke pridelane hrane, temveč tudi ozaveščanje potrošnikov o bolj zdravem načinu življenja, kamor spadajo tudi skrb za naravno nego telesa, prehrano in celoten življenjski slog. Zato je med ozaveščeni potrošniki tudi vse več zanimanja za uporabo ekološke kozmetike, čistil, pralnih pralnikov, oblačil in vsega, kar kroji naše življenje.

Po podatkih kmetijskega ministristva je bilo v letu 2007 v ekološko kontrolo v Sloveniji vključenih 2000 kmetijskih gospodarstev (kar predstavlja 2,6 odstotka vseh kmetij v Sloveniji) z 29.322,02 hektarja kmetijskih zemljišč v uporabi (4,8 odstotka od vseh kmetijskih zemljišč v uporabi). Od teh je 1630 kmetij že zaključilo poskusirniško obdobje, tujci so že pridobili ekocertifikat, ki traja najmanj 24 mesecev od prve prijave v kontrolo.

Število pridelovalcev se vsako leto povečuje. Če je leta 1999 za podpreo zaposlilo 41 pridelovalcev, jih je bilo leta

Sonja Budna s starimi sortami pšenice, ki jih še sejejo pri njih

Ekološka zelenjava spada v razgradljivo papirnato vrečko.

2006 že 1649. Največja težava je še vedno količina pridelka, saj gre praviloma za manjše kmetije, pogosto na strmih legah, kjer je obseg pridelka omejen. Dodatno težava pa predstavljata tudi trženje oziroma medna prodaja. Čeprav se je število ekoloških tržnic po Sloveniji za podpreo zaposlilo 41 pridelovalcev, jih je bilo leta

boljša prodaja še vedno v Ljubljani, precej slabše pa je v manjših krajih.

Konec septembra bodo obiskovalcem svoja vrata že tradicionalno odprle slovenske ekološke kmetije: dan odprtih vrat bo 28. septembra, ko se bo javnosti predstavilo 22 ekoloških kmetij po vsej Sloveniji.

Jasica Hrabar

TELOVNIKI ZA KMETE NA EKOLOŠKI TRŽNICI - Direktor novomeške občinske uprave Sašo Murčič in višja svetovalka za področje kmetijstva na občini Vera Vesely sta minuli petek ekološkim kmetom, ki vsak konec tedna že četrto leto na novomeškem Glavnem trgu ne glede na vreme omogočajo nakup naravi prijazno pridelane hrane, izročila telovnike z željo, da bi jih gredli tudi v neugodnem vremenu in jim dali voljo, da bi na tem mestu vztrajali še naprej. Telovnike je v imenu kmetov prevzela Marija Marinček z ekološke kmetije v Selcah pri Dobriču. Pozornosti, ki bo dopolnila njihovo celostno podobo, so bili predstavniki šestih kmetij, ki se redno pojavljajo na ekološki tržnici, veseli, bi si pa želeli, da bi občina v prihodnje nabavila pokrite stojnice, tako da jim vreme ne bi oteževalo prodaje. Predlog bodo na občini proučili, saj ekološka tržnica po mnenju direktorja pomembno prispeva k oživitvi mestnega jedra, pa tudi k ozaveščanju o pomenu zdrave hrane in varovanja zdravja in okolja. (Foto: L. Novak)

Na ekološki tržnici pa smo doživeli lepo presenečenje. Mestna občina Novo mesto s takratnim županom g. Alojzjem Miheličem nas je vseskozi moralno in finančno podpirala. Strokovna sodelavka na področju kmetijstva na MO Novo mesto gospa Vera Vesely nas je redno obiskovala na ekotržnici in nam pomagala pri pridobivanju dovoljenj in reševanju problemov. V zimskem času, ko nas je krepko zeblo, smo vsi, ki smo na ekotržnici prodajali, dobili tople brezrokavnike. Bili smo jih zelo veseli, saj nas je »pogrelo pri srcu« ob taki prijetni gesti Dedka Mraza z Mestne občine Novo mesto.

LETO 2009

Leto 2009 smo pričeli na občnem zboru, sprejeli smo vsa poročila in program dela. Spremenili smo Pravila Združenja tako, da predsednika združenja izvoli občni zbor neposredno.

Na ekskurzijo smo se podali v še ne obiskano Zasavje. Ogledali smo si biodinamično kmetijo Sešlar s prirejo in predelavo mleka. V eko drevesnici Ocepek smo videli vzgojo eko sadik sadnega drevja. Po kosilu smo nadaljevali z obiskom ovčjerejske kmetije in sončne elektrarne Ludvika Zamana. Zaključili smo na ekološki kmetiji Možina, kjer se ukvarjajo z ovčjerejo in dopolnilno dejavnostjo ribogojstva in gobarstva-šitake. V novembru smo organizirali izobraževanje o Aktualnostih v ekološkem kmetovanju, da bi na kmetijah odpravili morebitne neskladnosti z novo zakonodajo. Predstaviti smo najnovejše oblike trženja ekoloških pridelkov in izdelkov.

S 1.1.2009 je stopila v veljavo nova Uredba Sveta Evrope 834/2007, ki je v celoti nadomestila Uredbo 2092/91. V septembru je bila prevedena Uredba komisije št. 889/2008, ki določa podrobna pravila za izvajanje ekološke pridelave, označevanje ekoloških proizvodov in nadzor. Začel se je uporabljati evropski znak »ekološki«.

LETO 2010

Leto 2010 je bilo za Združenje polno novosti. Na občnem zboru Združenja na ekološki kmetiji Malenšek je bil v povsem novi sestavi izvoljen izvršni odbor: Janežič Slavko, Maljevič Jože, Peter Malenšek, Gorazd Marinček, Niko Novak in Jože Repovž. Za predsednika Združenja in predsednika izvršnega odbora je bil soglasno izvoljen Zvone Černelič. Nadzorni odbor so sestavljali Čemas Jože, Alojz Kastelic in predsednik Budna Vidko. V častnem razsodišču so bili Kambič Zvonko, Kerin Zdravko in Plahuta Matej. Na prvi seji izvršnega odbora je bil za podpredsednika imenovan Peter Malenšek in za tajnico in blagajničarko Barbara Kranjc Mlakar. Na drugi seji izvršnega odbora je bil za vodjo projektov imenovan Gorazd Marinček, na tretji seji je izvršni odbor Barbaro Kranjc Mlakar na njeno željo razrešil funkcije tajnice in blagajničarke Združenja in za ti dolžnosti imenoval Marijo Marinček. Okrepili smo sodelovanje z občinami Brežice, Krško, Metliko, Sevnico, Šentrupertom. Sodelovali smo na različnih prireditvah tako s predavanji kot s prodajo pridelkov in s predstavitvami kmetij.

Vinsko vigred v Metliki smo popestrili z okroglo mizo »Ekološko kmetijstvo priložnost za izhod iz krize«.

V juniju smo že tradicionalno organizirali ekopraznik v Novem mestu in ob 10 letnici delovanja Združenja podelili zahvale MO Novo mesto, KGZS Zavod Novo mesto in Mariji Marinček za 10 letno aktivno delovanje v Združenju. Sodelovali smo v projektu Bioužitek »Dan s kontrolorjem« na ekološki kmetiji Grmovšek, na ekoprazniku v Ljubljani in pripravili ekopraznik v Trebnjem. V oktobru smo v sodelovanju z občino Sevnica in OŠ Sevnica organizirali 1. ekopraznik v Sevnici. Na »Dnevu odprtih vrat na ekoloških kmetijah« je obiskovalce sprejelo 12 kmetij.

V letu 2010 smo v sodelovanju z MKGP začeli izvajati obvezna 6 urna izobraževanja za člane, ki so potekala vse do leta 2014. V izobraževanja so bile vključene vse ekskurzije. Potem je MKGP to možnost ukinilo.

Tega leta smo se podali na Štajersko, kjer smo obiskali sadjarsko ekološko kmetijo Podgrajšek. Pridelujejo poljščine (pira, pšenica, oves, koruza, buče; cca 20ha) in jabolk (cca. 5ha). Nadaljevali smo na Biokmetiji Zel

– Pukšič Zvonko. Pridelujejo in predelujejo zelenjave in te izdelke zelo uspešno tržijo s prodajo preko spletne trgovine. Na ekološki kmetiji Radikon se ukvarjajo s pridelavo in predelavo špargljev, zelenjave, sadja, grozdja. Uspešno tržijo doma in na ekološki tržnici. Pogostili so nas s tradicionalnim prekmurskim bogračem.

V Avstriji smo obiskali 100 ha obsegajočo permakulturno posestvo na nadmorski višini 1500 m, takrat zelo popularnega g. Holzerja, salzburškega upornega kmeta, ikono človekovega sobivanja z naravo.

Veliko dela smo imeli z evidentiranjem uporabe republiškega znaka »ekološki«, ker je bilo potrebno dajati letna poročila o tisku in porabi nalepk. Poskušali smo z organizirano nabavo eko hrane za Terme Krka. V ta namen je bila speljana anketa, vendar pri tem projektu nismo bili uspešni, ker so bile zahteve Term za nas neizvedljive. Povezali smo se z biodinamičnimi društvi, Fanči Perdih, naša članica iz semenarske hiše Amarant, nam je pripravila delavnico o biodinamičnem kmetovanju. Uspešni smo bili na razpisu Centra nevladnih organizacij v Novem mestu, ki nam je financiral izdelavo 8 minutnega promocijskega filma o našem Združenju.

Izvedli smo Uvajalni seminar za ekološko kmetovanje z vsebinami: novosti na področju ekološkega kmetovanja, rodovitnost tal, pravilna priprava in gnojenje, predstavitev tržno usmerjene ekološke kmetije Černelič in predstavitev delovanja Združenja.

Razgibano delovanje Združenja se je nadaljevalo v leto 2011. Občni zbor je sprejel spremembe Pravil, znak Združenja smo iz stroka soje preoblikovali v klas pire.

V okviru občnega zbora smo prisluhnili Liljani Šurlan iz Inštituta KONCERT na predavanju o prehodu iz integriranje pridelave v ekološko kmetovanje, o najpogostejših napakah, ki jih ugotavljajo kontrolorji na kmetijah, o predelavi ekoloških živil na kmetiji; mag. Martina Robačar s Fakultete za biosistemske vede Univerze v Mariboru nam je predstavila ekološko pridelavo zelenjadnic in poljščin v združeni setvi; mag. Andrej Nose je predstavil Ploher preparate za kmetijstvo (dvig rodovitnosti tal - pospešitev zorenja gnoja in fermentacija gnojevke); o pogojih in postopkih za zdravje rastlin na ekoloških kmetijah je govorila Fanči Perdih; o odprtih razpisih za subvencije je informiral Gorazd Marinček; Karin Jurman iz Zavoda za raziskovalne dejavnosti Posavja je razložila poslovne priložnosti v kmetijstvu.

Znova smo organizirali ekopraznika v Novem mestu in v Trebnjem. Rezultat dobrega sodelovanja z občino Brežice je bila organizacija 1. ekopraznika v Brežicah in izdaja prve zgibanke za območje občine Brežice.

Spomladansko strokovno ekskurzijo smo posvetili kmetijam naših članov: obiskali smo zelenjadarsko ekološko kmetijo Kerin, eko sadjarstvo Pavlič, turistično kmetijo v preusmeritvi Tomše in ekološko kmetijo Černelič. Za turistično popestritev smo spoznali repnico Najger.

Jeseni smo krenili na Hrvaško v Varaždin in okolico. Ogledali smo si tri ekološke kmetije: Jakopič, poimenovano »Hiša magične trave«, ki se ukvarja s pridelavo zelišč, predvsem melise in mete; kmetijo Draždek, ki se ukvarja z rejo malih živali, kot so zajci, perutnina, koze in divji zajci za lovišče; in ovčerejsko kmetijo Bregovič. Še posebej prijetne spomine imamo na ogled mesta Varaždin, ki je prejelo prestižno priznanje za najlepše urejeno evropsko mesto »srebrni cvet Evrope za leto 2011«

Nekaj članov Združenja je sodelovalo na otvoriti ekološke tržnice v Škofji loki.

Pristopili smo k projektu LEADER LAS Posavje in LAS DBK. Preko projekta LAS Posavje je Združenje prejelo v brezplačen najem tržno prikolico, ki jo vsa leta koristno uporabljamo, še zlasti potem, ko so za najem stojnic na ekotržnici v Novem mestu začeli računati visoko najemnino. Člani smo se odločili, da uporabljamo lastno tržno prikolico, na kateri lahko prodaja več kmetov, nekateri smo nabavili stojnice.

Za potrebe članov smo nabavili nosilne vrečke z logotipom Združenja.

Število ekoloških kmetij se je na področju JV Slovenije povečevalo in s tem je raslo tudi članstvo v Združenju.

LETO 2012

Leto 2012 smo začeli s predavanji: Pelko Natalija iz KG zavoda Novo mesto - Agro tehnološki ukrepi za zelenjadnice v ekološki pridelavi; Sandra Turnšek, GIZ Eko Krepko - Količinske zahteve javnih ustanov po ekoloških izdelkih in pridelkih, predstavitev odkupa in trženja s predlogi konkretnih rešitev oskrbe javnih zavodov s slovenskimi eko živili; Anamarija Slabe, ITR - Izkušnje iz ekološke pridelave in trženja zelenjave v Švici; Gorazd Marinček, ZEK DPBK - tržne poti za ekološke kmetovalce s primeri dobrih praks. Predstavila se je Kmetijska zadruga Šaleška dolina - EKODAR. Ekološka kmetija Radikon je predstavila sistem trženja z zelenimi zabojčki. Nadaljevali smo z rednim OZ s sprejetjem poročil. V izvršni odbor so bili izvoljeni: Černelič Zvone - predsednik, Marinček Gorazd, Čemas Metka, Janežič Slavko, Malenšek Peter, Bojan Pavlin, Repovž Jože in Marko Zabukovec; v nadzorni odbor Kastelic Lojze, Čemas Jože, Špehar Franc in v častno razsodišče Jazbec Mihaela, Kerin Zdravko in Kambič Zvonko.

Naložili smo si obsežen program. Poleg naštetih predavanj smo v Mirni Peči 29. oktobra dopoldne organizirali predavanje Hanzeja Stickerja, koroškega Slovenca, »Minimalna obdelava tal - pot za kmetijsko prihodnost«. Prisluhnilo smo Stanetu Bevcu o eko živinoreji, predstavila se je ekološka kmetija Kastelic. Istega dne popoldne smo na Turistični kmetiji Tomše v Globočicah pri Krški vasi prisluhnilo predavanjem: Andreje Brencice »Sadjarstvo in vinogradništvo v okvirih ekološke kmetije«; Ekološka kmetija Radikon-primer dobre prakse; Fanči Perdih, Amarant kooperativa d.o.o., »Pogoji in postopki za zdravo rast rastlin na ekoloških kmetijah«; Hanzej Sticker, Ekološka kmetija Sticker, »Minimalna obdelava tal«.

Prvi Panožni krožek za meso iz ekološke pridelave se je zgodil na ekološki kmetiji Zabukovec v Gabrijelah pri Krmelju, drugi panožni krožek pa je potekal na ekološki kmetiji Janežič s prikazom razseka mesa in predstavitevijo pogojev predelave mesa na kmetiji.

Sodelovali smo v vseslovenski okoljski akciji Očistimo Slovenijo. Ob svetovnem Dnevu zemlje smo sodelovali na Glavnem trgu v Novem mestu z ekotržnico.

Nadaljevali smo z ekopraznikoma v Brežicah in v Novem mestu. V Novem mestu smo v sodelovanju z Umanotero organizirali zanimivo okroglo mizo »Ne zastrupljajmo naših otrok«. Preko medmrežja smo vzpostavili stik z mestno upravo v Rimu, oddelkom za šolstvo, in izvedeli, kako preko sistema javnega naročanja oskrbujejo šole in vrtce z eko živili, pridelanimi v lokalnem okolju. Partnersko kmetovanje je predstavil naš član Andrej Črnugelj. V predavanjih uglednih strokovnjakov: Antona Komata, dr. Gorazda Pretnarja, mikrobiologa, Brigitte Zupančič Tisovec, nacionalne promotorke zdravja, dr. Jožeta Podgorška, predstojnika Razvojno raziskovalnega inštituta Grm, smo slišali marsikaj zanimivega o stanju in posledicah rabe FFS. V letu 2009 smo v Sloveniji porabili 1,270.000 kilogramov fitofarmaceutskih sredstev ali 600 gramov strupov na prebivalca. Tako so ugotovili v študiji Kmetijskega inštituta Slovenije »Raba fitofarmaceutskih sredstev in preučitev možnosti za njihovo racionalnejšo uporabo v Sloveniji«.

Dvodnevna strokovna ekskurzija v Nemčijo je bila zanimiva z vidika minimalne obdelave tal s posebnim plugom za obdelavo tal na 4 cm globine. Eko kmet Friderich Wenz veliko poudarka daje življenju v tleh - deževnikom in uporabi biodinamičnih pripravkov. Skupaj s plugom, sejalnico, brano in valjarjem obdela 1 ha polja v eni uri. Drugi dan smo si ogledali biodinamično kmetijo, ki se ukvarja s sadjarstvom, zelenjadarstvom, poljedelstvom in živinorejo. Na 150 ha velikem posestvu ne uporablja klasičnega pluga, ampak le tako imenovani »rimski plug«. Na naslednji biodinamični kmetiji se ukvarjajo z rejo krav molznic, s pridelavo zelenjave in turizmom.

V jesenskem času smo organizirali ekopraznik v Sevnici in Trebnjem in ponovno sodelovali na Dnevu odprtih vrat na ekoloških kmetijah. Na dan odprtih vrat smo v Belo krajino povabili takratnega predsednika republike Danila Türka, ki se je z ženo Barbaro z veseljem odzval povabilu. Oglekala sta si ekološko kmetijo Malenšek in eko čebelarstvo Pavlin, nadaljevali smo na ekološki kmetiji Jožeta Čemasa, kjer so nam pripravili eko kosilo. Predsednik je posadil jablano v spomin na obisk. Na biodinamični kmetiji Černec so sodelovali naši člani iz viniškega območja Bele krajine. Popotovanje smo zaključili na ekološki kmetiji

Šeler, kjer nas je sprejela metliška županja s sodelavci. Ob izvrstnem gostoljubju Maje in Andreja Črnuglja smo se v sproščenem vzdušju pogovarjali o problematiki ekološkega kmetovanja. Predsednik je bil navdušen nad delovno vnemo Belokranjcev in nam zaželel uspešno delo še naprej.

Med jesensko ekskurzijo smo obiskali Gorenjsko. Ekološka kmetija Porta nas je navdušila z pridelavo več vrst zelenjave. Sledil je ogled zanimivega kovaškega muzeja v Kropi. Na ekološki kmetiji Šlibar smo se okrepčali z eko kosilom in si ogledali polja in prostore za dopolnilne dejavnosti - mletje žit, luščenje pire, peka kruha... Zaključili smo v njihovi lični trgovinici. Posebno doživetje je bil ogled ekološke kmetije Krišelj. Velika polja različne zelenjave, prosta reja krško poljskih pujskov, predelovalni prostori in lesena stanovanjska hiša, so nas navdušili.

Vsa naša predavanja in ogledi dobrih praks je MKGP priznalo za obvezno izobraževanje udeležencev.

LETO 2013

Na Centru biotehnike in turizma Grm Novo mesto smo v sklopu občnega zbora organizirali predavanje ing. Marije Ortan »Agrohomoopatski pripravki za varstvo rastlin in obvladovanje škodljivcev«, Dejan Rengeo nas je podučil o pridelavi industrijske konoplje in drugih alternativnih rastlinah z minimalno obdelavo tal. Umetnostni kovač Robert Struna je predstavil bakrena orodja za uporabo v kmetijstvu.

Spletna stran Združenja je začela delovati marca. Za predstavitev kmetij se je odločilo 21 članov. Panožni krožek - sekcija za meso pod vodstvom Marka Zabukovec se je srečala dvakrat z namenom skupnega pristopa na trgu pod enotno blagovno znamko in spoznavanjem tehnološke priprave mesa za trženje. Nadaljevali smo z ekoprazniki v Črnomlju, Brežicah in Semiču. V sklopu ekopraznika v Novem mestu smo organizirali okroglo mizo »Zdravje in eko hrana«. Na strokovno ekskurzijo smo se podali v Belo krajino k našim članom.

Začeli smo na ekološki izletniški kmetiji Zupančič v Jelševniku pri Črnomlju. Na kmetiji se ukvarjajo z ribogojstvom, sadjarstvom, vinogradništvom in turizmom. Na Turistični ekološki kmetiji Konda v Dolah pri Starem trgu so nam pripravili degustacijo ovčjega sira in drugih mlečnih izdelkov in pokazali kmetijo. Tudi na tej kmetiji so ukvarjajo s turizmom v lastnem kampu. S slastnim kosilom so nas razvajali na turistični ekološki kmetiji Čemas Metke. Jože Čemas nam je razkazal kmetijo, na kateri so redili škotsko govedo, pridelujejo različna žita, ki jih sami meljejo, sadovnjak jim daje različno sadje za sušenje in pripravo marmelad in soka. Zaključili smo na biodinamični kmetiji Alenke in Anke Černec v Ziljah ob predstavitvi pestre ponudbe biodinamičnih pridelkov in izdelkov.

Kar enajst naših članov je sodelovalo na Dnevu odprtih vrat. Jesenski del smo zapolnili z ekoprazniki v Metliki, Sevnici in v Trebnjem. Radovednost nas je ponovno popeljala v Avstrijo, v »Vulkanland«, v deželo vulkanov.

Najprej smo se ustavili v čokoladnici Zotter - bio čokolada, ki spada med 6 najboljših na svetu. Spoznali smo uradno najboljšo mlečno čokolado

na svetu in inovativnost gospodarja Zotterja, ki stavi na kvaliteto, bio sestavine in pravično trgovino. Na degustaciji smo se posladkali z nešteto vrstami čokolade, nekaj smo jo tudi kupili. Od daleč smo si ogledali trajnostni živalski vrt, kjer so zbrane avtohtone pasme domačih živali širšega območja – Zotterjev moto je: »hrani, ki jo jem, rad gledam v oči !« Po čokoladi se nam je prilegel bio viski v inovacijskem centru v Auersbachu 15Lava Bräu – prisluhnili smo motivacijskemu predavanjanju o regijskem razvoju podeželja v Vulkanlandu in kako nastaja eko pivo in viski. Sledilo je kosilo v stari kmečki gostilni Kaufmann v Wetzelsdorfu. Postregli so nam z obilnim okusnim kosilom.

Na kmetiji Pranger smo imeli kaj videti. Že od leta 1990 se ukvarjajo s pridelavo eko zelenjave. Ogledali smo si rastlinjake, skladišče s pakirno linijo in trgovinico. Z velikim zanimanjem smo si ogledali biodinamično kmetijo s terapijo »Dr. Dolf Dominik«, zanimiv primer kombiniranja kmetovanja in zdravstveno – terapevtskih metod na biodinamični kmetiji v bližini zdravilišča Bad Gleichenberg. Predstavili so nam, kako združujejo svojo dejavnost in kmetovanje. Za konec pa smo se zapeljali po energetske samozadostnem mestecu Müreck ob slovenski meji, ki se oskrbuje z elektriko in toploto iz bioplinarne, iz kotlov na lesno biomaso, sistemov solarnih elektrarn in sprejemnikov sončne energije za ogrevanje velikanskih rastlinjakov.

Na jesenskih izobraževanjih smo na Osnovni šoli Brežice prisluhnili Sanji Lončar na temo »Ali nas hrana uničuje ali zdravi?« (kako vplivajo pesticidi, gensko spremenjeni organizmi, in prehranski dodatki z E oznakami na naše zdravje). Na turistični kmetiji pri Martinovih v Globočicah pri Krški vasi smo pripravili skupino predavanj v sklopu obveznega 6 urnega izobraževanja: »Priložnosti ekološke pridelave sadja« Andreje Brence iz KGZ Novo mesto, Mitja Zupančič iz Zavoda Celje je predstavil splošne zahteve o ekološkem kmetijstvu, ekološki kmet Zvonko Pukšič je z nami delil izkušnje, kako na kmetiji doseči vpliv na ceno svojih pridelkov in kako najti dobre kupce. Dejan Rengeo je govoril o pridelavi industrijske konoplje.

Umanotera, slovenska fundacija za trajnostni razvoj, je v Katalog dobrih praks za leto 2013 projekta »Slovenija znižuje CO₂« uvrstila Ekološko kmetijo Kastelic in Ekološko kmetijo Černelič. Katalog je na ogled na povezavi:

http://www.slovenija-co2.si/upload/katalog_dobreprakse_2013.pdf

Občni zbor smo ponovno pripravili na Centru biotehnike in turizma Grm Novo mesto. Dopoldne nam je Sonja Jurcan z MGKP predstavila Uredbo o zelenih javnih naročilih; Irena Kosi, tehnologinja in Kmetijsko gozdarskega zavoda Celje je predavala o možnostih trženja mesa in mesnih izdelkov; Zvonko Pukšič pa je svetoval, kako na kmetiji doseči vpliv na ceno svojih izdelkov in kako najti dobre kupce.

V popoldanskem času smo izvedli 14. redni in volilni občni zbor. Izvoljeni so bili člani izvršnega odbora Čemas Metka, Zvone Černelič, Marinček Gorazd, Repovž Jože, Anton Ajster, Škrinjar Janez, Bojan Pavlin, Zabukovec Marko - drugi zastopnik in podpredsednik in Marija Marinček kot prva zastopnica ter predsednica Združenja; člani nadzornega odbora: Kastelic Alojz - predsednik, Špehar Franc, Zupančič Rihard; člani častnega razsodišča: Kerin Zdravko - predsednik, Jazbec Mihaela, Kambič Zvone. Izpopolnili smo statuta glede opravljanja pridobitne dejavnosti in skrajšano ime Združenja.

Za člane smo organizirali delavnico o urejanju spletne strani.

Sodelovali smo v projektu Bioužitek – srečanje s potrošniki v Mercator centru v Trebnjem, na kongresu Planet Zemlja, srečanju ekoloških kmetov občine Sevnice v Šentjanžu, se udeležili regijske konference Lokalna samooskrba. Z Društvom za razvijanje prostovoljnega dela smo v Situli organizirali Izmenjavo semen s predavanjem Fanči Perdih o pridelavi semen. Panožni krožek o trženju ekološkega mesa je potekal na ekološki kmetiji Pinterič. Vpliv paše na kakovost mesa nam je predstavil Stane Bevc, Darja Planinc iz LAS Posavje nam je predstavila razvojne možnosti kmetij. Sodelovali smo v projektu »Mladi za mesto«. Na 4. ekoprazniku v Brežicah je sodelovalo 20 kmetij, na 2. ekoprazniku v Črnomlju pa nekaj manj. Prvič smo v soorganizaciji z Društvom rejcev drobnice Bele krajine v sklopu razstave drobnice v Semiču pripravili tudi ekopraznik. Na 9. ekoprazniku v Novem mestu smo podelili zahvale ob 15. letnici delovanja Združenja. Drugo izmenjavo semen v Novem mestu smo združili s predavanjem ga. Miše Pušenjak o ekološki pridelavi semen na domačem vrtu.

Strokovno ekskurzijo po Dolenjski smo začeli na ekološki kmetiji Kastelic v Mirni Peči, nadaljevali na ekoloških kmetijah Bevc, Kukenberger in Zabukovec. Pri Mariji Penca smo si na njenem ekološkem posestvu Na Jasi

ogledali lepo urejeno pridelavo zelenjave in ajdo v fazi cvetenja. Celodnevno veselo druženje smo zaključili na ekološki kmetiji Repovž ob dobri hrani in pijači. Zahvaljujemo se vsem, ki so nas gostoljubno sprejeli.

V juliju smo na panožnem krožku za poljedelstvo in zelenjadarstvo na ekološki kmetiji Černelič s pomočjo strokovnjakinj Natalije Pelko in Fanči Perdih prepoznavali škodljivce in bolezni v ekološki pridelavi.

Na ekoprazniku v Ljubljani smo ponovno številčno sodelovali. V jesenskem času smo organizirali 1. ekopraznik v Metliki na Kmečki tržnici.

Poseben podvig je bila dvodnevna strokovna ekskurzija v Švico. Ogledali smo si pridelavo ekološke zelenjave na prostem in pokritih prostorih. Prav lepo so nas sprejeli na svetovno znanem inštitutu FIBL. Predstavili so nam delovanje, potem smo si ogledali še sadjarski in vinogradniški del posestva. Na naslednji točki ekskurzije v zaporih odprtega tipa so nam zaporniki postregli s kosilom, sledil je ogled zaporniškega posestva, katerega obdelujejo zaporniki. Pridelujejo zelenjavo, ukvarjajo se z živinorejo, s predelavo mleka, s pridelavo in predelavo žit v mlevske in pekovske izdelke, s pomočjo bioplinarne se oskrbujejo z elektriko in toploto. Za potrebe zavoda pridelajo vso hrano, viške prodajo v lastni trgovini, nekaj jo dostavljajo v druge javne zavode.

Jesenska predavanja v Brežicah so se začela na biodinamični kmetije našega člana Antona Ajstra. Predaval Roman Štabuc o eko vinogradništvu. Sanja Lončar je govorila o vplivu hrane na naše zdravje, Slavko Turšič je govoril o biodinamičnem sadjarstvu, Bojana Zupančič Borenović o pridelavi zelišč, o pridelavi zelenjave na vrtu vseh 365 dni Fanči Perdih, Matjaž Turinek nam je iz lastnih izkušenj govoril o rodovitnosti tal v ekološkem kmetijstvu.

Leto 2014 smo zaključili v Trebnjem s predavanjem Sanje Lončar o hrani, ki nas uničuje in ki nas zdravi in kako jo razlikovati.

Že tradicionalno smo leto 2015 začeli s predavanji in občnim zborom. Na Centru biotehnike in turizma Grm Novo mesto so se nam dijaki pridružili na predavanjih: Sonja Jurcan: Ekološko kmetovanje v novem PRP 2014-2020; Andreja Brence: Ekološko sadjarstvo in gojenje jagodičevja; Ana Nuša Kunej in Damijan Vrtin: Novosti Uredbe za dopolnilne dejavnosti in novosti na področju prodaje na javnih mestih, (vezana knjiga računov, e-računi...); Anica Zabukovec, ekološka kmetija Zabukovec: Prodaja na kmetiji.

Na občnem zboru smo sprejeli vsa poročila in program za leto 2015, ki smo ga začeli izvajati z delavnico v vinogradu Antona Ajstra s prikazom rezi - Roman Štabuc in nadaljevali s predavanjem o mikrobiologiji v vinogradništvu. Za člane in širšo javnost smo v Novem mestu organizirali dve izmenjavi semen, predavanje Gojka Staniča o Urbanih vrtovih na strehah in predavanje Sabine Grošelj o uporabi olj, maščob in oreščkov v prehrani. V Trebnjem nam je Sanja Lončar predstavila Kako do več energije z uživanjem ekološko pridelane hrane. S semenskim materialom se je predstavila Fanči Perdih iz Amaranta.

V letu 2015 smo postali člani Plana B. Prav tako smo sodelovali pri ustanovitvi Ekoplatforme, ki je bila ustanovljena na pobudo Anamarije Slabe iz Inštituta za trajnostni razvoj. V eko sadovnjaku na ekološki kmetiji Kastelic iz Mirne Peči smo organizirali delavnico pod vodstvom Andreje Brence o delih v sadovnjaku v času vegetacije. Sledil je spomladanski del ekopraznikov v Črnomlju, Novem mestu in Semiču.

Na strokovni ekskurziji smo na Posestvu Prestranek na Notranjskem videli odprti hlev za prosto rejo z govedom pasme nemški črni Angus. Vodja posestva nam je predstavil strojni park in kako kolobarijo na njihovih poljih. Na ekološki kmetiji naših članov Milene Šlošel in Saša Studna smo videli pridelavo več kot 100 vrst zelenjave na enem hektar veliki njivi. Zelenjava je bila v odličnem stanju, lepo obdelana s različnimi strojnimi priključki, kajti na več kot ha veliki njivi je težko vse ročno obdelati. Zanimivo je bilo videti vodno zajetje za potrebe zalivanja zelenjave in sadjarski del posestva. Na ekološki kmetiji Kozlek se ukvarjajo z ovčjerejo, sadjarstvom in žganjekuho ter pridelavo špargljev.

V okviru panožnega krožka za zelenjadarstvo in poljedelstvo smo organizirali delavnico na ekološki kmetiji Šeler, ki se ukvarja pretežno s pridelavo zelenjave, ki jo prodaja kot zelene zabožčke preko partnerskega kmetovanja. Za gnojenje njihovih polj skrbi večji trop ovc in nekaj govedi. Na ekološki kmetiji Špehar smo se seznanili s pridelavo česna in industrijske konoplje. Ukvarjajo se tudi s predelavo, imajo stiskalnico za hladno stiskana olja iz semen konoplje, sončnice in lanu.

Ogled polja industrijske konoplje na ekološki kmetiji Špehar

Jesensko ekskurzijo smo organizirali v Avstrijo. Na posestvu ARCHE NOAH - Noetova barka smo si ogledali pridelavo in hrambo semen v genski banki.

Lično urejena trgovinica na posestvu ARCHE NOAH

Udeleženci strokovne ekskurzije, spodaj levo v počepu mladi gospodar kmetije

Jesenski del ekopraznikov je potekal v Ljubljani, Brežicah, Metliki, Sevnici in Trebnjem. Jesenska predavanja v Brežicah so bila, kot vedno, dobro obiskana:

Andrej Rebernišek: Ekološka pridelava, predelava in trženje grozdja; Predstavitev permakulturnega kmetovanja na ekološki kmetiji Šmalčič; Maja Kolar: Predstavitev biodinamičnega posestva v Egiptu; Sanja Lončar: Prednosti začimb in njihove tržne priložnosti; Matjaž Turinek: Pridelava in neposredno trženje kot priložnost za majhne ekološke kmetije - s poudarkom na trženju.

Ob spremembah Uredbe o dopolnilnih dejavnostih smo podali številne pripombe in predloge. Na sejmu AGRA smo v okviru Ekoplatforme pripravili okroglo mizo o problematiki dopolnilnih dejavnosti na kmetijah. Na 3. Slovenskem podeželskem parlamentu smo sodelovali v skupinah za okolje in ustanavljanje zadrug.

Združenje je v letu 2015 pridobilo status društva, ki deluje v javnem interesu na področju kmetijstva.

Občni zbor Združenja smo izvedli v Trebnjem. Potrdili smo vsa poročila, sprejeli pester program in izvolili novo - staro vodstvo z manjšimi spremembami. Člani izvršnega odbora: Marinček Marija – predsednica - prva zastopnica društva, Zabukovec Marko - drugi zastopnik društva, Marinček Gorazd – vodja projektov, Černelič Zvone, Ajster Anton, Škrinjar Janez, Bojan Pavlin in Resnik Božidar. Nadzorni odbor Kastelic Alojz - predsednik, Špehar Fran in Zupančič Rihard. Častno razsodišče Kerin Zdravko - predsednik, Kordiš Tatjana, Grmovšek Jože. V sklopu občnega zbora smo prisluhnili predavanju Anice Zabukovec o trženju na kmetiji in Vrtin Damjana iz KGZ Novo mesto o davčnih blagajnah in o novostih v Uredbi o dopolnilnih dejavnostih na kmetijah.

Predstavili smo povsem novo zgibanko Združenja.

Spomladanska predavanja z izmenjavo semen v Novem mestu, Krškem in Semiču je izvajala Fanči Perdih, Amarant d.o.o. na temo »Kapusnice in križnice – lastnostni posamezne vrste in pogoji pridelave« s poudarkom na pridelavi zelenjave skozi celo leto, ne le v sezoni.

Sadjarska delavnica je bila na ekološki kmetiji Bogovič. Pridelujejo več vrst sadja, jagode in zelenjavo pa v pokritih prostorih. Proti pozebi se zavarujejo s škropljenjem s pripravki baldrijana in koprive, kar prepreči večjo škodo. Nova znanja nam je posredovala Andreja Brence iz KGZ NM, specialistka za sadjarstvo z bogatimi izkušnjami, ki je zelo naklonjena ekološkemu načinu pridelave sadja.

V Novem mestu smo v okviru ekopraznika izvedli predavanje Antona Komata z naslovom »Kakšno hrano uživajo naši otroci v šolah in vrtcih«. Ob tej priliki nam je na kratko predstavil svojo pravkar izdano knjigo.

Junija smo se podali na izpopolnjevanje znanj v Beneško Slovenijo. Začeli smo na ekološkem posestvu »Vrtnarstvo Tamara«. Mladi par nas je prijazno sprejel. V zadnjih letih sta očistila površine, zaraščene z grmovjem in uredila njivske površine, na katerih pridelujeta mladi krompirček, redkvice, solato, cukete, nekaj motovilca in drugo raznoliko zelenjavo. Vsako soboto dopoldne prodajata kupcem neposredno iz hiške na posestvu. Ostale površine nameravata očistiti s pomočjo paše

koz. Ogleдали smo si botanični vrt v nastajanju. V jami na robu posestva živita dve človeški ribici.

Na ekološki kmetiji Kovač se na 90 ha veliki kmetiji ukvarjajo z živinorejo, poljedelstvom in vinogradništvom. Pridelke in izdelke prodajo na krožniku kot turistična kmetija. Na 1 ha površin pridelujejo zelenjavo, 5 ha imajo vinograda, pridelajo nekaj žit: ječmen, pšenico; na 50 ha pridelujejo travno – deteljno mešanico, koruzo kupujejo od drugih ekoloških kmetij; nekaj površin je zaraščenih, ki jih čistijo s pomočjo paše drobnice in 40 krav »sivk«, sicer se ukvarjajo z rejo prašičev.

S svojo lepoto nas je očarala po potresu 1976 povsem obnovljena Pušlja vas. Pušlja vas je znana po sivki, ki raste na poljih okrog vasi. Žanjejo junija in julija. Vsako leto v avgustu organizirajo praznik sivke in vso vas odenejo v modro vijolično barvo. V trgovinici smo si ogledali raznovrstne izdelki iz sivke.

Skupinska slika pred trgovinico z izdelki sivke

Zadnja točka ogleda je bila Rezija, ozka in zaprta alpska dolina v SV Italiji. V njej so se razvila značilna narečja in običaji. Rezijanščina se razlikuje od vasi do vasi in je pravzaprav starodavno slovensko narečje. V Reziji vestno ohranjajo kulturno izročilo – značilno rezijansko glasbo in ples. Rezijanska dolina je znana tudi po pridelavi česna. Nekaj pridelovalcev česna vasi Ravance se je organiziralo v Združenje gojiteljev rezijskega česna, ki ima zaščiteno geografsko poreklo. Po domače rečejo česnu »strok«, stroku pa »nogica«. Površine, na katerih

ga pridelujejo, so majhne. Je rdečkaste barve in ima na vrhu stebela cvet, iz katerega izdelujejo poseben namaz, česnovne liste pa vlagajo v kis. Česen je posebne kakovosti, saj je pridelan v posebnih naravnih pogojih 500 m nad morjem.

Julija smo organizirali delavnico na ekološki kmetiji Balon. Ogleдали smo si čudovita žitna polja. K dobremu pridelku pripomore skrbna obdelava tal, za kar imajo moderen strojni park z različnimi priključki. V žitih si pomagajo s česalom. Na površine, na katerih je rasla deteljno travna mešanica in so jo zmulčili, ajdo posejejo s posebno sejalnico neposredno v zemljo, priključeni greder pa žito za seboj zadela v tla. Tako prihranijo gorivo in ohranjajo humus.

Zimski česen posadijo na folijo.

Jeseni smo se odpravili na celjsko, na ekološko kmetijo Mesojednik. Živinoreja je njihova pglavitna panoga; redijo krave dojlje, konje in kokoši. Pridelujejo žita, zelenjavo, krompir, zadnja leta se ukvarjajo tudi s pridelavo in sušenjem zelišč za prodajo. Sin Rok z veliko znanja s področja zeliščarstva nam je razkazal zeliščni vrt.

Posebno doživetje je bil obisk izletniške ekološke kmetije Uranjek - Pri Baronu na Planici pri Framu. Za dobrodošlico so nas razvajali s šilčkom

kratkega in kruhki z različnimi namazi. Kmetija obsega 18 ha, od tega 8 ha njiv, travnikov, sadovnjakov, zeliščni in zelenjavni vrt. Ostalih 10 ha pa predstavlja lepo negovan gozd, poln gozdnih sadežev. Na kmetiji imajo registriranih 18 dopolnilnih dejavnosti (turizem, predelava, izobraževanja, predelava mesa....). V letu 2012 so na kmetiji odprli Bio trgovino z lastnimi eko proizvodi in izdelki okoliških ekoloških kmetij. Kmetija sodeluje v projektu Partnersko kmetovanje (dostava zelenjavnih zabojčkov). V letu 2013 so na kmetiji oblikovali permakulturni vrt. Boris Uranjek je prejemnik naziva »Inovativni mladi kmet leta 2014«.

Zaključili smo na ekološkem vinogradništvu Frešer. Na kmetiji Frešerjevih se ukvarjajo z intenzivno živinorejo-pridelavo mleka, ob tem pa so vse skozi že imeli v lasti tudi vinograde. Na čudovitih obronkih Pohorja, na vrhunskih vinogradniških legah v Ritoznoju, obdeluje nekaj manj kot 12 ha vinogradov. Težave, s katerimi so se srečevali pri integrirani pridelavi grozdja, so bile med drugim veliki nakloni vinogradov in visoki stroški pridelave. To je Matjaža Frešerja pripeljalo do ideje, da bi pridelal grozdje na naravi prijazen način in vina ponudil z domačo hrano. Že četrto leto so obdelovali vinograde v skladu z ekološkim načinom vinogradništva. Ravno zato je Matjaž Frešer leta 2015 postal »Inovativni kmet«. Iz tako pridelanega grozdja neguje lasten prepoznaven stil vina, s katerim so zadovoljne tudi najbolj zahtevne stranke po svetu.

Na Dnevu odprtih vrat so sodelovale ekološke kmetije Špehar, Burgar,

Čemas Franc, Totter in Frankovič. Sledili so jesenski ekoprazniki v Metliki, Sevnici in v Trebnjem.

V sodelovanju z občino Brežice smo ponovno organizirali niz petih predavanj.

Predavanja so se odvijala ob sredah v Mestni hiši v Brežicah. Skupaj je bilo preko 200 udeležencev. Teme so bile: Fanči Perdih Kaj in kako lahko pridelamo ter katere rastline lahko pobiramo čez zimo direktno z njive, katere pa iz hladnih rastlinjakov; Sanja Lončar Kako predelujemo, da dobimo več kot smo pridelali; Roman Štabuc Cilji ekološkega vinogradništva: stabilna pridelava, ekonomična predelava, uspešno trženje; Gordana Knežič Pridelava in trženje sladkega krompirja Batate in Stevie: dr. Turinek Matjaž Pridelava, predelava in trženje svetlobne korenine v biodinamičnem kmetijstvu.

Leto 2016 smo žalostno zaključili. Mestna občina Novo mesto se je odločila, da ekološko tržnico na Glavnem trgu zapre in nas je preselila na kmečko tržnico, kjer nam je namenila »eko kotiček«, ki pa ni zaživel. Ekološka tržnica, ki je bila odprta na pobudo takratnega župana Mestne občine Novo mesto g. Kovačiča, je delovala neprekinjeno polnih 12 let. Bili so vzponi in padci, pa smo kljub marsikaterim preprekam vztrajali. Na njej je tedensko prodajalo 5-7 članov. Vztrajali smo ob vseh vremenskih prilikah, od -20 do +30 st. C in več, vendar smo si znali vedno pripraviti dobro razpoloženje. Dobra volja in smeh sta se vsak petek širila po Glavnem trgu ne glede na to ali smo imeli dobro prodajo ali ne. Stranke, ki so nas obiskovale, so nas občudovale in bile ob zaprtju ekološke tržnice razočarane.

Pregovor pravi, da je težko nekaj skupaj spraviti, najlažje je nekaj zrušiti. Veliko truda in sodelovanje bo potrebnega, da bo ekološka tržnica v Novem mestu ponovno zaživel.

Letni program smo pričeli z občnim zborom, na katerem smo najprej prisluhnili predstavitvi Vesne Čuček iz KGZ Celje o dobrih praksah biološko dinamičnega kmetovanja na treh kmetijah v tujini (v povezavi z vitalnostjo tal), sledila je razlaga novih, takrat še neobjavljenih Tehnoloških navodil za ekološko poljedelstvo, poudarek na dvigu rodovitnosti tal (iz vidika stanja na terenu), ki sta jo izvedla Mateja Strgulec iz KGZ Novo mesto in Mitja Zupančič, specialist za ekološko kmetovanje v KGZ Celje.

Na OZ smo poleg potrditve poročil in sprejema programa za leto 2017 sprejeli poseben sklep, da Združenje za ekološko kmetovanje Dolenjske, Posavja in Bele krajine izstopi iz Zveze združenj za ekoloških kmetov Slovenije. Občni zbor je pooblastil Izvršni odbor, da opravi vse aktivnosti v zvezi z izstopom iz državne Zveze, obenem pa opravi vse aktivnosti v zvezi z ustanovitvijo nove krovne organizacije ekoloških kmetov Slovenije.

V sodelovanju z Društvom za razvoj prostovoljnega dela Novo mesto smo v Situli organizirali izmenjavo semen s predavanjem Matjaža Turineka »Kako s primerno obdelavo priti do rodovitnih tal«. Na naslednji izmenjavi semen nam je Rok Mesojednik zaupal, katere so nepogrešljive zdravilne rastline v domači lekarni. Rok Mesojednik se na svoji kmetiji ukvarja s pridelavo in predelavo zelišč. Kot kemijski tehnolog se dobro spozna na učinkovine zdravilnih rastlin.

Zelo zanimiva je bila delavnica na terenu o »Zatiranju notranjih in zunanjih zajedavcev pri govedu in drobnici v pred pašnem obdobju« na ekološki kmetiji Zabukovec. Zaradi prepovedanega preventivnega zdravljenja na ekoloških kmetijah se razmeroma pogosto srečujemo s problemi zunanjih in notranjih zajedavcev tako pri govedu, kot pri drobnici, ki lahko povzročajo velike izgube zaradi pogina živali. Kako uspešno odpraviti notranje in zunanje zajedavce na ekološki kmetiji nam je svetoval veterinar Peter Mlakar iz Veterinarske postaje Sevnica.

Delavnica
o zatiranju
zajedavcev
na ekološki
kmetiji
Zabukovec

Ekopraznike smo po običaju organizirali v maju in juniju, in sicer sedmega v Brežicah, petega v Črnomlju, tretjega v Semiču in dvanajstega v Novem mestu, tokrat prvič v gostoljubnem trgovskem središču v Qlandiji.

Na
ekoprazniku
v Semiču

Prvič
ekopraznik
v Qlandiji v
Novem mestu

Spomladanska strokovna ekskurzija v Prekmurje nas je vodila na ogled

ekološkega posestva Korenika v samem osrčju Krajinskega parka Goričko. Eko-socialna kmetija Korenika je v Šalovcih zaživela leta 2006 na pobudo društva Mozaik in od tedaj je že popolnoma spremenila podobo. Objekti so obnovljeni in sončno obarvani, obdani s cvetjem in nasmejanimi ljudmi. Vsak dan jih na delo pride preko 50. Izdelujejo številne izdelke in so s pestro ponudbo dogodkov in aktivnosti pomemben člen podeželske lokalne skupnosti. Njihovi zaposleni prihajajo iz socialno ranljivih skupin.

Lepo je bilo na posestvu Korenika

Nadaljevali smo na kmetiji Mali raj. Na kmetiji redijo več kot 160 domačih živali (alpake, ovce, burske koze, nemške koze in osel). Pridelujejo žita, ajdo in buče ter bučno olje. Leta 2012 so zgradili sodobno sirarno. Proizvodnja sirov temelji samo iz mleka, pridelanega na kmetiji Mali raj. Posebnost sirov je, da so vsi pridelani iz polnovrednega mleka, mleku ničesar ne odvzamejo in tudi ničesar ne dodajo, razen kulture in sirišča.

Na ekološko-biodinamičnem vinarstvu Šuman obdelujejo okrog 8 ha vinogradov na poseben način - v vinogradu se pasejo ovce. Gospodar pa ima posebno vizijo tudi pri predelavi grozdja v vrhunska biodinamična vina. Njegov odnos do narave, posledično tudi vina, izhaja iz zelo kompleksnega pogleda na celotno delovanje in funkcioniranje KOZMUSA.

Sodelovali smo na ekoprazniku v Ljubljani in na Prazniku ekoloških kmetij v Slovenj Gradcu, kjer smo člani Združenja sodelovali na ustanovnem zboru članov nove Zveze društev ekoloških kmetov Slovenije.

Jesenski ekoprazniki so potekali v Metliki, Sevnici in v Trebnjem. Za Dan odprtih vrat so se odločili le na ekološki kmetiji Špehar.

Jesenska ekskurzija nas je popeljala na Koroško. Ogledali smo si dve ekološki in dve biodinamični kmetiji. Najprej smo se ustavili na ekološki kmetiji Franz Baumgartner v Bistrici, Šentjakob v Rožu. Obdelujejo 75 ha lastne in 16 ha najete zemlje. Ukvarjajo se z živinorejo, s storitvami klanja živine, predelavo mesa in rejo kokoši nesnic.

Naslednji ogled dobre prakse je bil na ekološki kmetiji Kumer. Obdelujejo 25 ha travnikov, na 8 ha pasejo brez čredink, da ima živina dovolj prostora za gibanje. Imajo še 25 ha gozda. Redijo 30 glav govedi, od tega je 15 krav molznic. Letno namolzejo 90.000 litrov mleka, 30.000 litrov ga prodajo v mlekarno, 60.000 litrov ga predelajo doma v mlekarni v jogurte, skute, namaze, mlade sire, nekaj ga pokupi okoli 200 strank. Mlekarnico so v zadnjem letu modernizirali z avtomatskim kotlom, ki sam regulira toploto. Govedo hranijo izključno s senom, posušenim na kondenzacijski sušilni napravi, zato je njihovo mleko seneno.

Biodinamična kmetija Wurzerhof, ki jo je leta 1912 kupil gospod Wolfgang Wurzer, je najstarejša biodinamična kmetija v Avstriji in verjetno tudi na svetu, saj se z biodinamiko ukvarjajo neprekinjeno od leta 1924. Obdelujejo 50 hektarjev kmetijskih površin, 20 hektarjev gozda in imajo pašo na planini. Redijo 50 glav govedi, prašiče, perutnino, čebele, pridelujejo razna žita, zelenjavo, zelišča, sadje, meso predelajo v mesne izdelke.

V hlevu polagajo kvalitetno seno

Kompostiranje hlevskega gnoja

Zadnji ogled dobre prakse je bila zelo lepo urejeno družinska biodinamična kmetija Erianhof, ki ima Demeter certifikat že 38 let. Na 100 ha veliki kmetiji se ukvarjajo s prirajo mleka, predelavo v mlečne izdelke, pridelavo in predelavo mesa, pridelavo in predelavo sadja in zelenjave, pridelavo in predelavo žit, peko več vrst kuha.

Leto 2017 smo zaključili s predavanji v Brežicah:

Igor Škerbot: Kako pridelati in tržiti ekološko pridelano zelenjavo? Primeri dobre prakse dela zelenjadarskih krožkov pridelovalcev v savinjski in koroški regiji;

Sanja Lončar: Kako pridelujemo in predelujemo, da se izognemo težkim kovinam in drugim strupom v tleh?;

Anton Komat: Lokalna samooskrba od pridelave in predelave;

Mateja Strgulec: Ekološka pridelava poljščin in predelava rastlin za dvig rodovitnosti tal;

Vesna Čuček: Pridelava, predelava in trženje v biološko dinamičnem kmetovanju in Predstavitev uspešnih primerov dobrih praks v tujini.

Izdali smo zloženko Združenja za območje Brežic.

LETO 2018

Redni volilni občni zbor Združenja smo izvedli zadnji ponedeljek v januarju v gostilni Štefan na Malem Slatniku. Udeležilo se ga je 40 članov.

Soglasno smo sprejeli vsa poročila, program dela in izvolili novo vodstvo v enaki sestavi kot do tedaj.

Sledilo je predavanje Fanči Perdih iz Amaranta o pridelavi semen in o zakonodaji na področju semenarstva.

Sodelovali smo na posvetu »Ekološko kmetovanje za bolj zdravo življenje« v Državnem svetu RS v torek, 27. februarja 2018 v organizaciji Zveza društev ekoloških kmetov Slovenije, Državnega sveta, MKGP in KGZS. Na posvetu so se predstavili tudi primeri dobrih praks, med drugim tudi naša člana Anica in Marko Zabukovec.

Na terenski delavnici na ekološki kmetiji Mihaele Jazbec smo izvedli Setev že nakaljenih semen za enostavnejšo obdelavo in hitrejši pridelek pod strokovnim vodstvom Fanči Perdih iz Amaranta.

Sodelovali smo na Gregorjevem sejmu v Novem mestu z izmenjavo semen, ki so se nabrala v naši zbirki. Zanimanje je bilo veliko, le semen za zamenjavo ni bilo dosti, saj javnost ni bila dovolj obveščena.

Ekoprazniki v maju so se zvrstili v Črnomlju, v Brežicah v sodelovanju z občino in OŠ Brežice, v Novem mestu, v Semiču.

Prvega zbora članov Zveze društev ekoloških kmetov Slovenije v nedeljo 11. marca 2018 v Padni se je udeležilo 8 delegatov iz našega Združenja.

Udeleženci 1. zbora članov Zveze iz cele Slovenije

V sklopu ZDEKS smo sodelovali na sejmu Pomurskega sejma na razstavnem prostoru Agrine tržnice. Na tržnici je svojo ponudbo predstavila ekološka kmetija Špehar.

Na dan za ekološko kmetovanje smo sodelovali na okrogli mizi o Zelenem javnem naročanju in prisluhnili delovanju avstrijske Zveze BIO Avstrija.

Septembra smo se v precej deževnem in hladnem dnevu odpravili na strokovno ekskurzijo v deželo Krjavlja. Najprej smo si ogledali sadovnjak ekološke kmetije Bregar. Zasajenih imajo več sort jabolk. Kljub sezoni obiranja so nas prijazno sprejeli. Pridelujejo razna žita, zato je v njihovi ponudbi več vrst moke, zdroba itd. Nadaljevali smo z ogledom ekološke kmetije Seliškar, gospodarica Nada je naša podporna članica. Ukvarjajo se z živinorejo, pridelavo sadik in zelenjave v rastlinjaku in rejo kokoši nesnic. Ekskurzijo smo zaključili na ekološki kmetiji Strmole v Stični. Gospodarica se ukvarja s pridelavo sadik, zelenjave in zelišč v rastlinjaki in s pridelavo zelenjave na prostem. Prodaja na ekološki tržnici v Ljubljani. Ukvarja se tudi s prirejo prepeličjih jajčk.

Jesenski ekoprazniki so se zvrstili v oktobru v Metliki, Sevnici in v Trebnjem. Letina je bila dobra, zato je bila ponudba pestra, prodaja pa najboljša v Sevnici, kjer so ljudje dobro ozaveščeni o prednostih ekološke hrane.

Ponovno smo v sodelovanju z občino Brežice organizirali sklop petih predavanj v Mestni hiši v Brežicah: Mateja Reš je izvedla delavnico

Preprosto pridelajmo in predelajmo sadje in zelenjavo, Kako pridelujemo in predelujemo zelenjavo 365 dni v letu nam je predstavila Sanja Lončar, Danijela Perdih iz Amaranta je predavala »Kalčki, pridelava in predelava«. Radovan Šuman, biodinamični vinogradnik, ki smo ga obiskali leta 2017, je predstavil biodinamični način pridelave in predelave grozdja na svoji kmetiji.

Kar osem ekoloških kmetij iz našega Združenja je sodelovalo na sejmu »Narava-zdravje« od 29. novembra do 2. decembra 2018 na Gospodarskem razstavišču.

Sejem Narava-zdravje
na Gospodarskem razstavišču od 29.11. do 2.12.2018
dvorana KOCKA/A2

Na sejmu se bodo v okviru Zveze društev ekoloških kmetov Slovenije predstavljale naslednje ekološke kmetije:

1. Ekološka kmetija Kranjec, Andrej Kranjec, Lutverci 19, Apače
2. Ekološka kmetija Kastelic, Alojz Kastelic, Mali vrh 8, Mirna peč
3. Ekološka kmetija Špehar, Hrast pri Vinici 37, Vinica
4. Ekočebelarstvo Pavlin, Bojan Pavlin, Sela 8, Semič
5. Ekočebelarstvo Košale, Roman Košale, Gradnje 16, Šmarješke Toplice
6. Zemlja&Morje, Zadruga ekoloških proizvajalcev Istre, z.o.o. socialno podjetje, Polje 9e, Izola
7. K_naravi - IBI, Celovška cesta 87, Ljubljana
8. GABARONI - BMM d.o.o., Gabrijele 6, Krmelj
9. Ekološka kmetija Pecelj, Peter Malenšek, Maline 17, Semič
10. LaVita, Vesna Golob, Liboje 61, Petrovče
11. Ekološka kmetija Pr' Blek, Luče 18, Grosuplje

Lepo vabljeni!

 ZDEKS
ZVEZA DRUŠTEV
EKOLOŠKIH KMETOV
SLOVENIJE

V štirih dneh se je predstavilo 11 ekoloških kmetij v okviru ZDEKS-a. Ponudba je bilo pestra, tako da so obiskovalci lahko videli in kupovali različne ekološke pridelke in izdelke od žit, mlevskih izdelkov, sadja, različnih olj, namazov, testenin, do sokov, mesnin, medu, peciva, itd.

Zadnje leto našega delovanja je bilo kljub zmanjševanju zanimanja in volje za sodelovanje na prireditvah in dogodkih, zelo pestro, saj smo aktivno sodelovali tudi v okviru Zveze. Predsednica Združenja, ki je tudi predsednica Zveze nas je vabila k sodelovanju na različnih prireditvah, sejnih, oblikovanju predpisov na področju ekološkega kmetijstva...

19. občni zbor smo konec januarja organizirali na Malem Slatniku. Gospod Anton Jakljevič iz Ljubljanskih mlekarn nam je predstavil odkup ekološkega mleka. Ljubljanske mlekarnarne se z različnimi spodbudami (višja odkupna cena mleka, finančna pomoč preusmeritvi v prirejo mleka) prizadevajo za pridelavo več ekološkega mleka v Sloveniji, da bi lahko proizvedli več mlečnih izdelkov iz izključno slovenskega ekološkega mleka.

Udeležili smo se 2. posveta v Državnem svetu RS v organizaciji ZDEKS, DS, MKGP in KGZS z naslovom »EKOLOŠKO + LOKALNO = IDEALNO«.

Drugi zbor članov Zveze društev ekoloških kmetov Slovenije je bil zaupan v organizacijsko in izvedbo našemu Združenju. Tretjo nedeljo v marcu smo se zbrali na ekološki kmetiji Kukenberger v Gorenjih Ponikvah pri Trebnjem. 80 članov Zveze se je pripeljalo iz vseh koncev Slovenije. Topel sprejem Kukenbergerjevih in dobrote iz ekološkega mleka so dale zboru poseben pečat.

Potrdili smo vsa poročila in sprejeli program dela za leto 2019 in 2020. V program smo uvrstili tudi tridnevno ekskurzijo v Francijo, katere se je udeležilo 6 članov iz našega Združenja. V maju smo organizirali ekopraznike v Črnomlju, Brežicah, Semiču in Novem mestu.

Zaradi sneženja nad 1000 m v začetku maja smo ekskurzijo na Gorenjsko izpeljali sredi junija. Najprej smo si ogledali ekološko kmetijo Grilc na Ambrožu pod Krvavcem. Gospodar Silvo nas je prijazno sprejel s šilcem domačega, nam pokazal jelenjad v obori, konje ponije, govedo smo videli ob poti na paši, razkazal nam je hlev in nas seznanil z deli na kmetiji. Sami smo se prepričali, da je delo zelo težavno in zahtevno, saj kmetija leži na spodnjem pobočju Krvavca s precejšnjim naklonom. Nekaj vrtnin pridelajo sami. Meso in mesne izdelke prodajo na krožniku na Eko Turizmu Viženčar, ki leži še malo višje od kmetije. Eko turizem vodi

gospodarica Marija, žena od Silva. Že 25 let si prizadevata, da vse, kar pridelata in predelata, prodata na turizmu. Sta člana pašne skupnosti in govedo poleti pasejo na planini okrog turističnega objekta, Silvo pa je skrbnik za vso živino, tudi tisto od drugih kmetov.

Po predstavitvi eko turizma Viženčar nas je Silvo pospremil do kapelice na Krvavcu. Po poti smo spoznavali zelišča, nekaj malega smo jih tudi nabrali, da smo jih podrobneje spoznali na zeliščarski delavnici, ki jo je po izvrstnem eko kosilu vodila Marija. Nekaj mesecev se je namreč izpopolnjevala v alternativnih oblikah zdravljenja v Ameriki. Marija pravi, da je vse v naših glavah, da se velikokrat z boleznimi ne znamo spopasti in najprej hitimo v lekarno, namesto da bi pogledali okrog sebe in rešitve za vsaj nekatera obolenja iskali v možnostih, ki nam jih narava sama ponuja. Dobili smo precej nasvetov glede okrevanja po obolenjih, ki nas vsakodnevno pestijo.

Takole veseli
smo bili ob
pripodu do
kapelice
Marije
snežne na
Krvavcu

Sodelovali smo na 18. ekoprazniku v Ljubljani.

Jesenske ekskurzije nismo organizirali, ker smo se udeležili ekskurzije v Francijo v organizaciji Zveze društev ekoloških kmetov Slovenije od 17. do 19.9.2019.

Gasilka iz
ekskurzije v
Franciji za
spomin

Jesenska predavanja v Brežicah v Mestni hiši so se izvajala ob sredah ob 17. uri.

O konoplji za vsak dom »od semena do krožnika« sta govorila Roman Štukelj

in Anton Absec. Sanja Lončar je opisala Povečanje samooskrbe države kot strateška varnost; Zmago Petrič je podrobneje predstavil pridelavo v biodinamičnem vinogradu. Dr. Franci Bavec je predaval na temo Ekološka pridelava, predelava in raba ter združene setve nekaterih glavnih in alternativnih poljščin; Zvone Černelič je predstavil svojo biodinamično kmetijo kot zaokrožena celota. Vseh pet predavanj se je udeležilo 146 udeležencev.

Veliko dela na področju ekološkega kmetovanja smo postorili v 20 letih delovanja Združenja. Vedno smo stremeli po povečanju članstva, izobraževanju, sodelovanju na različnih predstavitvah, da bi širši javnosti približali ekološko kmetijstvo. Začetki so bili težki, a vztrajanje se je obrestovalo, saj lahko s ponosom zaključimo, da smo bili v do ekološkega kmetijstva zadržanem okolju, kar se je dalo uspešni .

Seveda ne smemo pozabiti na občine v JV regiji, ki so nam stale ob strani, tako s finančnimi spodbudami, kot z moralno podporo, da delamo dobro delo z naravi prijaznim kmetovanjem tako okolju kot vsem živim bitjem. Posebna zahvala gre Veri Vesely z Mestne občine Novo mesto, ki je

spremljala naše delovanje in nam je vedno priskočila na pomoč. Roman Matjašič je vestno skrbel za ugodne pogoje za delovanje Združenja v občini Brežice, za kar se mu ob tej priložnosti zahvaljujemo. Prav tako smo lepo sodelovali z Silvo Kek iz Občine Trebnje.

Zahvala gre strokovnjakom Kmetijsko gozdarskega zavoda Novo mesto, ki so nam pomagali in sodelovali pri marsikaterem dogodku, kot smo opisali v pregledu dejavnosti.

Vseskozi so nas spremljali mediji in poročali o naših aktivnostih, zlasti so bile spodbudne objave Dolenjskega lista in TV Vaš kanal.

Predvsem pa si posebno zahvalo zaslužite člani Združenja, kajti brez vas 20 letnega delovanja Združenja ne bi bilo. Da bi še dolgo trajalo, si želimo. Zatorej naj vam ne bo škoda nekaj časa nameniti druženja ob različnih dogodkih in prireditvah in pridobivanju novih znanj na področju ekološkega kmetovanja tudi v bodoče. Na mladih pa je naloga, da peljejo delovanje Združenja naprej.

ČLANSTVO ZDRUŽENJA ZEK DPBK

V letu 2019 je bilo v Zdrúženje včlanjenih 123 članov.

Članarino je plačal 101 član.

V zadnjih desetih letih so se od na za vedno poslovili naslednji člani:
Novak Marko, Štamcar Franc, Kadilnik Zvonimir, Grmovšek Jože,
Gorišek Jože, Kos Franci in Ogulin Anton.

Dobitniki priznanj ob 15 letnici delovanja v Zdrúženju:

Sonja Kastelic, prva predsednica
Peter Malenšek, drugi predsednik
Zvonko Černelič, tretji predsednik
Breda Dušič Gornik, Dolenjski list
M. Bezek Lekše, Dolenjski list
Pavel Perc, Dolenjski list
Televizija Vaš kanal

15

Dobitniki priznanj ob 20 letnici delovanja v Zdrúženju:

Blatnik Matija
Čečko Martina
Čemas Jože
Čemas Franc
Černec Anka
Horjak Srečko
Kajin Zdenko
Kos Fanči
Marinček Marija
Marinček Gorazd
Malenšek Peter
Plut Anton
Ziherl Malči
Županc Anton

20

